SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoeslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) X. BUENOS AIRES, 21 DE JULIO (JULIJA) DE 1939 Núm. (Štev.) 129

NAROČNINA: Za Ameriko in za celo leto $ arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Francoska revolucija

Napredek človeštva ni nastal skokoma, marveč počasi potom evolucije. Vendar nekateri narodi hitreje napredujejo nego drugi. A smelo trdimo, da je v splošnem človeštvo napredovalo.

Francoska revolucija, ki se je bila zgodila pred stopetdesetimi leti z zavzetjem zloglasne Bastillije, je pomenila odločilen prelom v zgodovini človeštva. Revolucija sama na sebi je bila sicer nekaj groznega in pošastnega in ni rodila takojšnjega sadu, a je vendarle odpravila monarhistične despote ter napovedala dobo boljših časov za ljudstvo v splošnem.

Če hočemo francosko revolucijo do dna razumeti, je potrebno poseči nazaj v zgodovino človeštva. Brez dvoma je bil prvi kristjanizem velik socialen preobrat, ki se je prvi boril za svobodo sužnjev. Pred Bogom ni bilo razlike med sužnjem in gospodarjem. To je bila temeljna doktrina krščanstva. Seveda je danes krščanstvo praktično zelo daleč od prvotnega nauka.

Za časa grške in romanske slave in moči, katerih razpad je prinesel tisočletni fevdalizem, so se množice prav kot sedaj borile proti nekaterim privilegiranim kastam, ki so posedovale vse bogastvo in oblast, velike množice pa so bile brez pravic in so jim tlačanile. Fevdalizem je rodil kralje in cesarje, obsolutiste, kar je bilo sicer nekoliko bolje, če je imel cesar milijon podložnih plebejcev, kot pa prej mnogi po nekaj stotin sužnjev.

Narodi pa so se začeli boriti tudi proti monarhističnim absolutistom ali vsaj so skušali doseči neko enakopravnost. Odpravljena je bila "žlahta" in plemstvo ter je bilo vedno več politične svobode.

Odločilni udar fevdalizmu pa je brezdvoma zadala francoska revolucija. Četudi so ostali ponekod cesarji in kralji, niso več podpirali privilegirane "žlahte", marveč so imeli stike direktno z narodom.

To je bil začetek revolucije 1789, ki je polagoma vplivala na vso Evropo in tudi Južno Ameriko. Tedaj pa se je ločilo tudi versko in svobodno naziranje. Krščanstvo je bilo takrat že popolnoma zmaličeno in so mu takratni nositelji francoske revolucije, med katerimi se je posebno odlikoval Voltaire, napovedali smrtni boj. Liberalizem je bil zajel skoro vse naprednejše narode. A tudi ta ni prinesel blagostanja in miru. Nastala je takozvana kapitalistična doba, ki je smel močnejši svobodno izkoriščati šibkejšega.

Sledila je nova revolucija v Rusiji, ki bo brez dvoma imela odločilnejše posledice za ves svet. Kapitalistično časopisje sicer trdi, bodisi pod plaščem nacionalizma ali katolicizma, da so v Rusiji krivi vseh današnjih zmed ter fašizma. Imajo mogoče prav, a tega pa nikoli ne povedo, kdo so, ki dajajo povod.

Ne smemo pozabiti, da so pisatelji, pesniki in filozofi oni, ki dokazujejo pomanjkanje socialnih pravic in enakosti, ki silijo narode k odporu, kar je povsem naravno in opravičeno. Oni so, ki neutrudljivo dopovedujejo ljudstvom, da ni nikogar, ki bi se smel samovoljno lastiti pravice nad njimi, da se morajo sami sebe vladati. Narodovi predstavniki morajo delati za narodove koristi in ne za svoje osebne, kot se danes često dogaja. Kar pa ne bo prenehalo prej, četudi se nekateri državniki radi oblečejo v delavske suknje, dokler ne bo ljudstvo kulturno, politično in gospodarsko zrelo.

Brez dvoma je časopisje najmogočnejše orodje v boju človeških pravic, če je v rokah ljudstva, a povsod ni. Široke plasti ljudstva pač nimajo dovolj izobrazbe in razumevanja za svoje interese ter je za vse drugo prej dostopno kot za lasten dobrobit. Ko pa ga pritirajo do skrajnosti, tedaj se večina ne iz kakega prepričanja, marveč iz naravnega nagona upre in je sposobna vsakršnega grozodejstva in maščevanja za storjene mu krivice, kar bi bilo po živalskih nagonih opravičljivo, po človeških pa nikoli. Zato je potrebno, da se narodi pripravljajo potom kulturne, politične in gospodarske evolucije za odločilno revolucijo, ki bo človeštvu trajno zagotovila napredek in demokratično sožitje vseh ljudi in narodov.

Zborovanje v Montevideu

V torek, ob priliki petdesetletnice juristične konference, so se zbrali v Montevideu pod predsedstvom predsednika republike Baldomira ter pričeli s pomembnim zborovanjem zastopniki južnoameriških držav, pred vsem oblaplatskih, ter sta uruguayski zunanji minister Guani in argentinski Cantilo povedala v svojih govorih globoke in dalekosežne besede.

Uruguayski zunanji minister je dejal med drugim, da iz napetih odnošajev južnoameriških držav so se določile na miren način državne meje ter so tako nastale južno ameriške države "družina ameriških narodov". Bili so časi, ko je bila Amerika v rokah evropjecev in amerikancev. Treba je bilo mnogo naporov za našo neodvisnost in potem medsebojno ureditev mirnega sožitja. Narodi bi morali vedno stremeti za tem, da se vsa nesoglasja že vnaprej in mirnim potom uredijo.

Zelo izčrpno je govoril argentinski zunaji minister Cantilo. Dejal je med drugim:

Preteklo je petdeset let, ko je bilo v tem mestu pomembno zborovanje, ki se ga je udeležilo po svojih zastopnikih sedem držav. Takrat za smisel tega zborovanja ni bilo med ljudstvom dovoljnega razumevanja, kar so branili so bili zunanji razlogi.

Danes po petdesetih letih se še le razumeva pomen takratne konference. Nismo se oddaljili od cilja, ki smo ga takrat določili. Paraguajska vojna je bila takrat že skoro pozabljena, saj je bilo preteklo že dvajset let, a je sledila druga, ki je še čisto sveža. Krvave obračune pa je treba enkrat za zmeraj odpraviti.

V Evropi pa je bilo že pred petdesetimi leti osporovanje med državami. Francoskopruska vojna 1870. Napoleon III. je izgubil prestol, ki je bil nastal na razvalinah druge republike. Nastala je tretja republika po nazorih komune. Papeži so izgubili pokroviteljsko oblast. V Španji, po končani karlistični vojni, je nastala anarhija. Po vseh krajih Evrope pa notranje agitacije, mednarodna negotovost in vojna nevarnost ter vojna sama. Leta 1875 so se obnovila nasprotja med francoskim in nemškim imperijem. Balkansko vprašanje in Črnega morja so povzročila turško-rusko vojno. Kongres v Berlinu 1878, kjer je bil začetek vojne 1914.

V Italiji je bilo več revolucij, ki so prignale na prestol Savojce. V Rusiji je bil nasilno umorjen Pavel I. in mu je sledil leta 1881 Aleksander II.

Čeprav daleč, je tej politični borbi pazno sledila Amerika. Tudi naše vlade so bile zaskrbljene glede kolonijalnih osvajanj, ki so jih vprizarjale velike evropske velesile. Leta 1882 so se Angleži utrdili v Egiptu, in je nastal konflikt s Francijo, kar se je zaključilo leta 1903. V Aziji so se pričeli križati rusko-angleški interesi, ki so odločili politiko obeh držav. Kolonijalno zborovanje v Berlinu leta 1885, da bi si velesile Afriko prijateljsko razdelile, ni uspelo, marveč je prineslo agadirski konflikt.

Spričo takšnih razmer ni čudno, če je prišlo do južnoameriškega zborovanja v Montevideu, kjer se je določilo mednarodno pravo in lastnino.

Preteklo je pol stoletja, a razmere se niso v ničemer izboljšale. Leta 1918 je končala svetovna vojna, ki je bila ena najgrozovitejših, kar jih beleži zgodovina. Leta 1917 je nastala komunistična revolucija v Rusiji. Nastalo je Društvo narodov, ne brez pomanjkljivosti, kot ustanova reševanja vseh zapletenih vprašanj. Njeni prvi koraki niso zgledali slabi. Pomirili so grško-italijanske duhove glede otoka Krfa (Corfú), še prej odnošaje med Poljsko in Litvansko in Grčijo in Bolgarijo.

Evropa je vkljub vsemu prešla v vojno izivanje, medtem ko na Daljnem vzhodu grmijo topovi.

Amerika je od prvega koraka zavzela svoje stališče za ohranitev človeške časti in svobode ter miru. Na ameriškem kontinentu so naravne pravice spoštovane in vsem zajamčene.

V tem smislu je govoril argentinski zunanji minister Cantilo. Kot smo že prej rekli so njegove besede zelo značilne in dalekosežne. V svojem govoru je posegel zelo izčrpno v zgodovino, ki je bila in bo učiteljica narodov.

Tirolci nočejo zapustiti svoje rodne grude

V zadnji številki smo pisali o usodi, ki sta jo Hitler in Mussolini odločila tirolskim Nemcem. Kakor je bilo pričakovati, tako se je tudi zgodilo: Tirolci se branijo zapustiti rodno grudo, ker so mnenja, da je vsak načrt izselitve obsojen na frakas. Prostovoljno se ne bodo nikoli odpovedali svoji domači zemlji. "Nikoli nas ne bodo žive odgnali iz naših domov!" je odločna misel vseh Tirolcev. Neki kmet, ki more trdo delati, da preživi svojo družino, je dejal: Nikoli ne grem prostovoljno od tod in če bi me s silo odgnali, se bom vrnil na moj dom. Nič me ne briga, česa mi obečajo drugod, ta je moja zemlja. Nisem napravil nikomur nič žalega, čemu bi moral iti proč.

Tirolci nimajo menda nobenega, ki bi se zavzel za njih narodno manjšino. Neki starček je dejal: Nas je tukaj 220.000 nemške krvi, a ne potrebujemo uniform, zastav, simbolov niti shodov za vzdrževati naš narodni duh. S tem bi ne dosegli mogoče drugega kakor nevarnost za naš obstoj. Naš jezik je naš izrek in naše tradicije — naša zastava.

Na visokih vrhovih hribov so se pojavile svastiške zastave, a jih ni nihče odstranil. Prav tako so tudi kresovi po hribih goreli. Sploh imajo tirolski Nemci mnogo več svobode kot na primer primorski Slovenci. Pač gotovo zato, ker jih ščiti Nemčija.

So pa tudi mnogi, posebno oni ki živijo po mestih, ki so pripravljeni se izseliti. Take priložnosti ne bo več, so mnenja. Zemlje nimajo in zato tudi ne čutijo nobene ljubezni do nje. Gospodarsko so bili pritiskani k strani od Italijanov. Zato ne morejo ničesar izgubiti, pač pa samo pridobiti, če jim Hitler dovoli izselitev v Nemčijo.

Spet imamo ponovni dokaz: Samo kmetje se ne dajo pregnati s svoje rodne zemlje, ki jo ljubilo in so nanjo privezani z vso svojo dušo in so zato tudi naravni braniki in ohranitelji vsake narodnosti.

Izdajalci in vohuni na delu

Ni dolgo tega, ko so poročali iz Jugoslavije, da so nekateri listi prejemali lepe svote iz inozemstva v propagandne svrhe nejugoslovanskih interesov. Od kod so dobivali denar, ni bilo povedano, a se je lahko slutilo.

Te dni pa poročajo iz Francije, da so odkrili veliko nemško špijonažo. Pozaprli so tudi več urednikov zelo znanega desničarskega lista, ki so prejemali denar iz Nemčije, da bi pisali prijazno nacizmu, kar se je tudi godilo. Vlada je odredila strogo preiskavo ter je dejal ministrski predsednik Daladier, da bo vse krivce zadela najstrožja kazen.

Prav tako poročajo tudi iz Londona, da imajo tudi na Angleškem Nemci zelo dobro organizirano vohunstvo. Mnogi, ki so imeli preveč očividne zveze z osumljenci v Franciji, so jo popihali na varno. Pripadali so takozvanim "boljšim" nemškim krogom.

Spričo razmer, ki vladajo v Evropi, je smatrano vohunstvo za zelo potreben in najkoristonosen posel. Kako bi namreč vedel Hitler za resnično razpoloženje francoskih in angleških državnikov, če bi tega ne poizvedel po svojih zaupnikih. Zakaj se Hitler ni obotavljal zasesti Avstrijo, potem Sudete in koj nato vso Češko in Moravsko? Zato ker je bil prej dobro poučen, da francoski in angleški državniki ne bodo nobenega resnega koraka podvzeli. Obljube, ki so jih dajali javnosti, niso imeli namena izpolniti. Isto velja tudi glede Španije. Hitler in Mussolini sta si bila svesta mage, ker sta imela na svoji strani prikrito tudi Francijo in Anglijo. Ljudstvu in javnosti so govorili eno, praktično pa so delali drugo. Rusija je to kmalu opazila ter odtegnila republikancem vso pomoč, ker je vedela, da ne morejo zmagati. Francija in Anglija bi lahko preprečili vmešavanje Nemčije in Italije, če bi hoteli, pa nista. Igrali bi svojo umazano politiko še dalje, da ni njima samima pričela teči voda že v grlo. Rusija se ni dala zaplesti v vojno z Nemčijo in mnoge manjše države, med katerimi je tudi Jugoslavija, so javno pokazale, da ne mislijo biti za orodje demokratičnim velesilam.

Gdanskega Hitler še ni zasedel, ker je potom svojih vohunov poizvedel, da to pot mislijo vsaj zaenkrat v Londonu in Parizu resno. Rusija zaero s Francijo in Anglijo vodi še drugo trgovinsko pogajanje z Nemčijo, kar pomeni, da se je z odpoklicem Litvinova z mesta zunanjega komisarja odločila za samostojno politiko, vsaj dotlej, da prenehajo v Franciji in Angliji s slepomišenjem.

Na drugem mestu prinašamo članek našega beograjskega dopisnika, ki prikazuje, kako se skuša izdajalska propaganda polastiti tudi izseljencev. Z denarjem podpirajo liste, ki pišejo za njihove interese, a izseljenstvu se delajo največje prijatelje in njihove zagovornike.

Med jugoslovanskimi izseljenci v Južni Ameriki je bil tak list "Domobran", ki je bil podpiran iz Italije, kjer se nahaja tudi hrvatski izdajnik Pavelić. Organizirali so bili tudi društvo z enakim imenom ter je bilo mnogo preprostih hrvatskih izseljencev nasedlo na limanice. List se je seveda pretvarjal, da piše za hrvatsko vprašanje, ki v resnici obstoja še vedno neresečeno in ki so ga v veliki meri povzročili nekateri srbski "patriotje". V resnici pa je skušala Italija hrvatsko nezadovoljstvo izrabiti v svoje svrhe ter napraviti iz Hrvatske podobno tako kot z Albanijo. Hrvatje so nazadnje le spoznali prevaro in kolikor nam je znano, je domobranska organizacija sedaj propala. Hrvatje se morajo zavedati, da je njihova rešitev le v močni in nedeljeni Jugoslaviji.

Politično zrelim in narodno prebujenim narodom sicer ne morejo kaki prodanci škodovati, a je le dobro če se je budno na straži.

Nemčija v Trstu

Mussolini je odstopil Nemčiji v Trstu prosto luko za deset let. S tem je Hitler delno dosegel kar je želel: pot na Jadransko morje, ki se nadaljuje v Sredozesko morje in dalje v Afriko. Mussolini pa je s tem javno priznal, da Trst ni italijanski in da ima prav toliko "pravice" do njega Nemčija kot Italija, zato je tudi sklenil kupčijo s Hitlerjem, ki ga je v to tudi večkrat silil. Obenem pa je Nemčija delala tudi politično propagando med našim ljudstvom, o čemer smo svoj čas poročali.

Nemčija je seveda imela v načrtu kar preko vse Slovenije priti do Trsta, a tako velik prijatelj Nemčije tudi Mussolini ni, da bi kaj takega ravnodušno gledal. Odtod menjanje politike napram Jugoslaviji, ki je ponujeno "prjateljstvo" sprejela, kar je pač razumljivo.

Tržačani so menda zelo veseli Nemcev v Trstu, ker upajo, da bodo s tem nastopili spet predvojni časi, ko se je v Trstu dobro zaslužilo. Trst je bil pač važno pristaniško mesto bivše Avstrije ter vse centralne Evrope. Kakšno "odrešitev" so prinesli Italijani Trstu, vedo pač najbolje Tržačani, ki se vsak dan bolj borijo z mizerjo. Poleg tržaških želodcev pa smo bili Slovenci še drugače udarjeni, kar je vsem znano. In o tem se bomo podbrobneje še večkrat pomenili.

Trst ima torej spet dva tuja gospodarja. A mi trdno verujemo in k temu ustrajno delamo, da bo prej ali slej v Trstu gospodar tisti, ki mora po vseh božjih in naravnih pravicah biti. Hlapec Jernej išče svojo pravico in našel jo bo.

Nenapovedana vojna med Rusijo in Japonsko

Japonci so zašli v veliko stisko, odkar so jih pričeli Rusi iz Zunanje Mongolije potiskati iz Mandžurije. Nekaj časa so Japonci lagali, kako junaško in z velikimi izgubami odvračajo Ruse, a tega jim nihče ni verjel in sedaj pa še sami ne verjamejo več. Japonska vlada je resno zaskrbljena, kaj bo. Prav ta čas so tudi Kitajci pričeli z velikimi ofenzivami, ki prizadevajo Japoncem velikanske izgube. Japonci, ki so še nedavno skušali izriniti Angleže iz Kitajske, so se pričeli sedaj z njimi pogajati ter jih baje želijo pridobiti za skupno akcijo proti Kitajski in Rusiji.

Angleški kralj in kraljica

Argentinske vesti

OTVORITEV RAZSTAVE FRANCOSKE UMETNOSTI

V torek je bila v lokalu na avenidi Alvear otvorjena francoska razstava Lepe umetnosti. Razstavo je posetil tudi državni predsednik dr. Ortiz, podpredsednik, finančni minister, minister javnih del, ter drugi državni oblastniki. Poleg teh so si ogledale delo francoskih umetnikov tudi mnoge visoke osebnosti nekaterih ustanov in mnogobrojno občinstvo.

Razstava bo odprta vsak dan skozi cel mesec od 9 do 12 dopoldne in od 2 do 6 popoldne. Vstopnina je 1 pes. V ponedeljkih je vstop prost; dopoldne za šole in druge kulturne ustanove, popoldne pa za vse.

O PRISELJEVANJU

Odbor, ki se bori proti racizmu in proti antisemitizmu, je sklical za ponedeljek zvečer zborovanje. Na tem zborovanju , ki je bilo precej dobro obiskano, seveda v veliki večini so bili zastopani židje, se je razpravljalo o politiki, ki jo vodi izvršna oblast na morebitno novo priseljenstvo. Ti ljudje okrog tega odbora bi namreč radi, da bi Argentina na široko odprla vrata, židovskim špekulantom. To pa se najbrže ne bo zgodilo, kajti argentinski možje, ki imajo vodstvo dežele v rokah, dobro vedo, da Argentina rabi kmetskih delavcev, če hoče uspevati, ne pa židovskih trgovcev in špekulantov.

ZBOROVANJE JUŽNOAMERIŠKIH DRŽAV

V Montevideu je bil v ponedeljek otvorjen kongres južnoameriških držav, Argentine, Bolivije, Paraguaya, Uruguaya, Perú in Chileja, da proslavijo 50 letnico kongresa, ki se je vršil 1889 leta v tem mestu. Kongresu predseduje uruguayski državni predsednik general Baldomir.

CIGANI UGRABILI DEKLICI

V Rio Grande del Sur, Brazil, so taborili cigani. Dve deklici, Rosa Costiti in Emilija Ivanović, pa sta ciganom posebno ugajali. Ali s silo ali sta deklici šli prostovoljno, se prav ne ve, toda cigani so ju odvedli s seboj. Staršem Rose to ni bilo po volji in so zadevo javili policiji. Medtem, ko je brazilska policija stikala za cigani in iskala ugrabljeno hčerko, je ciganska tolpa prešla na argentinska tla. To je tamkajšnja policija zaznala, pa je zadevo javila tukajšnji oblasti, ki je takoj zaukazala zasledovati in pregledovati ciganska taborišča. Tako je preiskala tudi taborišče v Villi Quinteros, kjer je našla pobeglo ali ugrabljeno Costitijevo Roso in Milko Ivanovićevo. Mala Rosa je med bivanjem pri ciganih postala mati. Rodila je dečka. Obe deklici je policija izročila svojim staršem v Rio Grande. Milka Ivanović je gotovo hčerka kakega jugoslovanskega izseljenca.

NARODNI PONOS

Neki italijanski inšpektor Ballile je vprašal malega dečka: Kdo je bil prvi človek?

Ballila: — Mussolini.

Inšpektor: — Pomotil si se. Prvi človek je bil vendar Adam.

Ballila: — Ah da, prvi od tujcev.

SE NECESITAN
Señoritas y caballeros para filmar películas, se enseña y paga sueldo. Dirigirse por carta a Sr. Director.
Director.
Bmé. MITRE 1662

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in vedno dobro elegantno oblečeni
Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste postreženi.
FRANC LEBAN
Ul. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

OBLETNICA ROJSTVA GENERALA JULIA ROKE

V ponedeljek je preteklo 96 let od rojstva generala Julia Roke. Argentina je te dni proslavljala ta dan njegovega rojstva z veliko svečanostjo. Imenovani general se je odlikoval v vrstah Zvezne vojske pri Cepedi, Pavonu, Curupaytu in drugih bitkah. Bil je pa tudi dober državnik, bil je dvakrat predsednik republike. Za vse njegove zasluge se ga argentinsko ljudstvo hvaležno spominja.

PROTI POVIŠANJU DAVKOV

Olepševalno društvo za severni del Ville Devoto, ob avenidah San Martin in America, vložilo je na mestnega župana in predsednika občinskega sveta protest proti povišanju davka na ulično razsvetljavo, čiščenje in slično.

IŠČE SE

Jakob Močnik, doma iz Garji pri Cerknem. V Argentini se nahaja že 18 let. V Buenos Airesu živi njegov bratranec. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči na naše uredništvo.

BRAT IŠČE SESTRI

Moji sestri sta odpotovali v Južno Ameriko ena leta 1924. in druga leta 1925. Takrat sem bil jaz še mladoleten. Rekli sta mi, da ko bom izvršil mojo vojaško dolžnost, da bom prišel za njima. Sedaj pa mi niti ne pišeta in ne vem, kje se nahajata. Imeli pa smo se vedno radi. Zato vas g. urednik S. L. lepo prosim, da bi poizvedel o njih, morda sta tudi na list naročeni in bosta sami čitali te-le vrstice. Stroške bom že kako poravnal.

Mojima sestrama je ime starejši Štefanija in mlajša Marija. Doma smo v Tomaševici pri Komnu.

S pismom nam je spodaj podpisani poslal tudi fotografije obeh sester, katere imamo na uredništvu kakor tudi njegov naslov.

Buda Avgustin, Ljubljana.

Potrebna skrb za izseljenstvo

Znano je, da nekatero amerikansko časopisje zelo obrekljivo piše o naši državi. Posebno ono, ki je naklonjeno črnorumeni propagandi in v katerih ozadju stojijo agentje naših neprijateljev, kateri dobivajo zato potrebni denar za otrovanje našega življa. Vse kar se more se o Jugoslaviji slabo piše. V službi teh je tudi nekatero izseljensko časopisje, ki pod plaščem patrijotizma in vere skriva pravi namen.

Kar je najslabše, naši odločujoči faktorji o vsem tem zelo malo vedo. Dobijo se osebe, ki so v zvezi z našimi neprijatelji in prijemajo od nas velike plače.

Za naše liste se pri nas ne brigajo, dasiravno so vsi pozvani, da jim pomagajo. Točno stanje o tem bi mogli dati naši rodoljubi, kateri se borijo za naš narodni prestiž.

Čulo se je, da so bili nekateri listi celo podpirani od nas, da so pisali proti naši državi. To bi bilo potrebno dovolj dognati in ako se dokaže, da je to resnica, tedaj postaviti krivce pod javno odgovornost, tembolj ker je to smatrano za izdajstvo.

Našim resničnim narodnim listom bi bilo treba pomagati, a ne jih upropaščati. Predvsem zato, ker so oni izvršili veliko delo v preteklosti, da ne govorimo o sedanjosti, ki so se izkazali nabolj iskrene tolmače naših teženj.

Vloga našega naroda preko Oceana ni majhna. Oni lahko mnogo koristijo in dajo svoji domovini. Zato se je treba bolj žrtvovati za njih v vsakem pogledu. Oni morajo biti prepričani, da mi cenimo njih rodoljubje iznad vsega in da je poštenje pri nas zakon pravice in resnice.

Nemanja Pavlovič, Beograd.

CAJA NACIONAL
DE
AHORRO POSTAL

I. — VENTAJAS EXTRAORDINARIAS.
que ninguna otra institución de ahorro del país puede ofrecer a sus depositantes:
1.° **Inembargabilidad de los depósitos,** hasta $ 5.000.
2.° **Inembargabilidad de la propiedad** urbana o rural adquirida con los depósitos, hasta $ 10.000.
3.° **Facilidad de operar con una misma libreta** desde cualquier punto, por intermedio de oficinas de correos diseminadas en todo el país.
4.° **Exención de franqueo** de toda la correspondencia y **absoluta gratuidad** de los reembolsos telegráficos.

II. — VENTAJAS ESPECIALES.
que muy pocas instituciones de ahorro del país pueden ofrecer a sus depositatntes:
1.° **Garantía de la Nación** sobre todas las operaciones.
2.° **Inversión segura de los depósitos,** en títulos de renta y cédulas hipotecarias.
3.° **Fondo de garantía de los depósitos,** constituído con las utilidades anuales.
4.° **Facilidades para mujeres casadas y depositantes menores.** Las primeras pueden depositar y retirar sus ahorros sin intervención del esposo; los segundos pueden efectuar depósitos libremente, retirar por sí solos hasta $ 50 anuales, y extraer cualquier importe con autorización del representante.
5.° **Pequeños reembolsos a la vista,** hasta $ 20, mediante "cédula para reembolsos" que se facilita a los depositantes que la solicitan.
6.° **Depósitos mínimos,** desde un peso y facilidad para ahorrar centavos mediante sistemas de boletines y alcancías.
7.° **Aceptación de depósitos mayores,** sin plazo fijo, a interés.
8.° **Facilidades en los trámites por fallecimiento del titular,** cuyos fondos se entregan directamente a los derecho-habientes que acrediten vínculos de herederos forzosos (sin juicio sucesorio ni trámite judicial alguno), cuando el saldo de la cuenta no excede de $ 5.000. En iguales condiciones se entrega directamente los fondos dejados entre hermanos, cuando el saldo de la cuenta no excede de $ 500.
9.° **Reintegros a domicilio,** en casos de enfermedad de los titulares de cuenta, por sumas no menores de $ 5.
10.° **Horario excepcional,** por intermedio de la Administración Central y de las oficinas de correos habilitadas.

Jugoslovenski priseljenci domu na oltar

Na svečanostni dan, ko so jugoslovanski priseljenci položili temeljni kamen za "Jugoslovanski dom" na Dock Sudu, so ob tej priliki ponovno dali svoj prispevek k tej zgradbi. Darovali so:

Arh. Viktor Sulčić $ 5, Stevan Domazetović 5, Pavle Araz 10, Djordje Tarana 5, Jovo Bezin 2, Krsto Vojinović 2, Andrej Škrbec 2, Lazar Bugarski 5, Karlo Simon 1, Stevan Plančić 5, Josip Kerez 1, Stevan Kasko 1, Mate Sunder 1, Modesto Martinović 1, Milorad Vujičić 1, Anton Plastić 0.50, Eeno Ivančević 1, Luis Dele 1, Stevan Poledica 5, Ivan Pravdica 5, I. Drašković 5, Djuro Drašković 5, Milan Krivokapić 5, Djuro Krivokapić 10, Milanović 5, Djuro Dudić 5, Ameriko Pašičević 2, Josip Papo 2, Simo Murić 2, Josip Jurpić 1, Miloslav Mandić 2, Jakov Krejančić 2, Filip Ivančić 2, Adam Čavlek 2, Ivan Vukičević 1, Krsto Vrbica 2, Ante Kos 5, Ivan Dorčić 5, Filip Tatar 10, Antonio Popara 5, Benjanim Kocjančić 2, Mate Kolar 5, Ivan Rajković 5, E. Hajduković 3.50, Ljubica Popović 2.50, Petar Sekički 5, Ivan Florio 10, Ante Vicković 5, Stevan Nešić 5, Vicko Bogdanović 5, Frane Kovačić 1, Petar Capuder 1, Migel Česko 2, Ignad Babić 5, Maria Milat 1, Marianeta de Brčić 1, Marko Radovanović 1, Vladimir Gugolj 20, Janko Leković 5, Niko Plančić 2, Drago Vujanov 3, Frane Jusar 1, Dušan Ribarić 2, A. Rajko 3, Ivan Prodan 4, Joso Prodan 4, Stanko Prodan 4, Petar Kebelić 20, Luka Rončević 2, Savo Krivšokapić 10, Petar Šabanović 10, Bosiljka Popović 5, Jugosl. pripomočno društvo Rosario 10, Krsto Milanović 5, Petar Granić 1, Aleksander Burić 10, A. Vicković 5, Stevo Kisić 5, Lazar Bošković 5, Drago Radović 2, Mate Pavlić 1, S. Matijašić 1, Valentin Hruby 2, Migel Lombardić 2, Djuro Lombardić 2, Jovan Tošković 1, Ilija Pavišević 1, Slavko Gajer 1, Antonio Rusović 5, Djuro Kovač 1, M. Katolić 1, Jozo Vuković 1, Petar Glumičić 1, Franjo Jandiček 1, Ivan Maras 0.50, Ivan Puhar 1, Marijan Topić 2, Ante Bojanović 10, Andro Bučić 2, dr. Kosta Veljanović 5, Ivo Vider 5, Stanislav Baretto 5, Arsen Popović 5, Joso Defrančeski 5, Nikola Marković 1, Juraj Mihovilović 3, Stevan Marec 1, Jozo Jakus 1, L. Kovačić 1, P. Karacov 2, Mijo Ilić 10, Vaso Živić 2, Stevan Djurić 5, Izidor Vojnov 2, Ilija Djardov 2, J. Arzić 1, Miša Nešić 5, A. eVlicković 1, Ante Kraljević 5, N. Karakotić 1, Dragutin Bogdanović 2, Dušan Simić 1, Mate Aleksić 1, Dinko Šimetović 5, dr. Vl. Buljević 5, Nikola Marinković 5, Stj. Stipanić 5, Steva Karmelić 5, Danko Franičević 1, Konstantin Franičević 1, Nikola Katović 1, Petar Matutinović 1, Tomo Savić 1, Benito Barunov 1, Jure Kunić 1, Ante Perunov 2, Dušan Culinac 2, Augustin Jukić 1, Milan Tomić 5, Miho Popović 2, Vidosava Djurković 1, Jure Franić 1, Plane Kovačević 1, Mate Marinović 0.50, Ivan Mračić 5, Ivan Stanjević 2, Petar Gašparac 2, Pedro Lovrić 5, Danilo Lovrić 20, Nikica Defrančeski 10, Jovo Jakšić 2, Marija Kjuder 5, Joso Zonić 2, Srečko Stepančić 2, Joso Majkić 2, Petar Damjanko 0.50, Joso Pejović 5, Karlo Gerdun 1, Djuro Popović 3, Emilio Piskulić 2, Ivan Petrić 2, Dragi Kleustić 2, Antun Vican 1, Petar Petrić 5, Zlatko Badel 5, Rade Želalić 5, Ante Bilota 1, Emanuel Pačman 1, Mihajlo Simović 2, Jug. prip. dr. Berisso 5, Mateo Predinski 1, Milutin Davidović 1, Mate Ćosić 1, Mateo Starc 1, Ivan Opačak 2, Luka Petrić 50, Juraj Petravić 2, Bogdan Laković 40, Marko Ivanović 40, Radomir Laković 10, Josip Prebeg 0.30, Federiko Santa 0.60, E. Gazero 0.30, Nikola Ozlinger 2, Ante Peković 2.50, Francisco Gutman 2, Ante Bogunović 0.20, Joso Mioš 0.30, Ljubomir Zdejić 2, Gojko Vujačić 5, Ivan Oreb 1, Ivan Bergine 2.60, Ante Bartulović 5, Srečko Benić 5, Pedro Esposa 5, Rado Ličen 1, Martin Til 1, José Benek 1, J. Ivanović 0.50, N. N. 1, Stanko Bakić 5, Ivan Butković 1, Dáuro Jagodić 5.80, Mate Cvijetić 0.60, Djuro Sućur 5, Franjo Lakner 1, N. N. 1, Josip Banac 0.50, Ante Vuković 1, Antonio Venjčić 5, Mate Radić 5, Ante Gržić 1, R. Otero 0.50, Josip Ivančić 3, T. Bogović 2, K. Pavlović 1, Roko Beljan 0.35, Martin Muc 5, J. M. 0.50, Stojan Landrević 1, Sava Nešić 2, L. Podgornik 1, Djuro Štajcer 1, Joso Štajcer 1, R. Štajcer 1, Ivan Kacin 1, Petar Milosavljević 1, Migel Babercevski 1, Jaroslav Manlis 1, Krešimir Granić 1, Joso Kolak 1, Marko Cuvać 1, Mate Dimović 1, Migel Karlović 0.50, Ernest Petar 1, Ante Zonić 0.50, N. Zakić 2, Milan Savin 2, N. N. 2, Dejan Jašin 1, Nenad Pavkov 5, Božidar Milić 3, Mitar Usurović 1, Marija Zuccoli de Perujat 20, Rade Bjeladinović 2, Ana Josipović 2, J. Franić 1, J. Pieroli 0.40, Branko Rubeša 15, Vladimir Margotić 10, Ljerko Špiler 20, Vukašin Djordjević 5.

Za resno in koristno stvar se rabi posojilo od $ 2.000. — Nevarnosti izgube ni nobene, je pa velika možnost da se zasluži $ 1.000 v enem letu. — Informacije v uredništvu lista.

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

slovenska tovarna mozaika
Velika izbera granitnega, apnenčevega in večbarvnega mozaika. Specialno izdelovanje granitnih stopnic ter vseh v to stroko spadajočih del
Albert Gregorič
J. Pedro Varela 5233
U. T. 50 - 5383
Villa Devoto Buenos Aires
zasebno J. P. Varela 5130

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILOVIĆ
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Rojaki
Predno si naročite obleko
OBIŠČITE
KROJAČNICO
Cirila Podgornik
ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih.
CENE ZMERNE
TINOGASTA 5231
Villa Devoto

Ugodna prilika
za čitatelje Slovenskega Lista
CASA JAIME.
Kombinirano pohištvo za jedilnico in spalnico obstoječe iz 15 komadov za samo $ 225.
Avda. SAN MARTIN 2700
U. T. 59 - 0504
(Nasproti poste)

Kavarna in pizerija
Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo
Rojakom se priporočata
PETER FILIPČIČ
in JUSTO KRALJ
WARNES 2101 esq. Garmendia
La Paternal Bs. Aires

Vesti iz organizacij

Skupen nastop slovenskih in jugoslovanskih društev

Kakor smo pri Slovenskem domu govorili, tako smo tudi dejansko delali. Vedno smo bili za skupnost, če je bila ista poštena in iskrena. Naše društvo je že z vsemi slovenskimi in jugoslovanskimi društvi sodelovalo ali se odzvalo vabilu. Iskren namen sloge in skupnosti med izseljenstvom smo hoteli dejansko dokazati. Računali smo pač, da imajo tudi druga društva isti namen in želje.

Nismo se varali!

Ko smo k desetletni proslavi kulturnega delovanja Slovenskega doma, oziroma društva Prosvete in Tabora, ki sta se pred letom združili v prej imenovano društvo, povabili tudi ostala slovenska in srbohrvatska društva, so se ista takoj izjavila za sodelovanje na tej naši prireditvi, ki bo izraz resničnega izseljenskega zedinjenja v Južni Ameriki.

Led je torej prebit. Društva so prišla do spoznanja, da je medsebojno nasprotovanje popolnoma nepotrebno in za naše splošne izseljenske koristi naravnost škodljivo. Čemu bi izseljenci ter njih društva gojila medsebojno mržnjo, ko imamo vsi enake potrebe in želje: pomagati si do boljšega socialnega položaja. Tudi ideoloških razlik stvarno med nami ni, samo je potrebno nekoliko več medsebojnega poglabljanja in razumevanja.

Vsako naših društev tvorijo izključno delavci. To je pribito. Če bi imeli med nami izobražencev, bi nam mogli samo veliko koristiti, a jih žalibog Slovenci izven enega ali dveh nimamo, ki bi se za nas zanimali. In še ti so preobloženi z delom za svoj obstanek tako, da imajo zelo malo časa na razpolago za naša društva. Mi seveda prištevamo tudi izobražence k delavstvu ter so pravzaprav oni prvi poklicani, da vodijo delavstvo k napredku. Seveda, kot povsod, tudi med njimi niso vsi iskreni in pošteni, a o tem sedaj ne bomo govorili.

Vsi smo torej delavci, ki si v potu svojega obraza služimo v tem ali onem poklicu vsakdanji kruh. Če smo torej delavci, je čisto naravno, da se bomo predvsem brigali za naše delavske interese. S tem pa nikakor ni rečeno, da delavstvo ne sme svobodno misliti in izražati svoja notranja nagnjenja in prepričanja. Če je namen iskren in pošten, je vedno tudi koristen.

Vsi enih misli gotovo ne bomo nikoli, kar bi bilo tudi dovolj žalostno. A s tem ni rečeno, da si moramo zato medsebojno nasprotovati. Priporočljivejše je posnemati, kar ima vsak dobrega. Žalostno je, da se prav iz teh naših razlik v mišljenju ustvarjajo politične fronte, ki nas namesto k napredku vodijo v propast.

Popolnoma pravilno je, če se delavstvo zanima za mednarodni delavski položaj, kajti splošno socialno izboljšanje more priti le tedaj, ko se bo delavstvo vsega sveta zavedalo svojega poslanstva. Potegniti črto med delavstvom in nedelavstvom pa je treba vedeti. Med slovenskimi izseljenci v Argentini po našem mnenju te črte gotovo ni mogoče potegniti.

Narod ni kaka izmišljotina, marveč živ fakt. Zato je tudi narodnost zadeva vredna posebne pažnje, ki se jo ne sme omalovaževati, če hočemo sebi dobro. Narodnost pa nima s kakim fašizmom ali nacizmom nič skupnega. Če je fašizem ovira za mednarodno sožitje, posamezne narodnosti gotovo niso, kajti vsak narod ima svoje vrline in posebnosti, ki izpopolnjujejo in bogatijo splošno kulturo, ne da bi pri tem trpel sam škodo.

Mnogo spodtike je danadanes glede vere, a jo je treba smatrati za zasebno čustvo posameznika. Prav tako je nesmiselno vero tudi komu vsiljevati, če tega sam ne čuti potrebo. Sicer pa je po našem mnenju vsem zemljanom določena enaka posmrtnost: nevernim kot vernim, bogatim kot revnim, krivičnim kot pravičnim, vlačugam kot devicam. Vsem brez razlike je od Boga določena enaka pot. To so pač naravni zakoni božje moči in vesoljstva, ki radi človeških slabosti in zablod ne zahtevajo duš, kot nas strašijo. Posameznik pač ni kriv, če je tak ali tak, pošten ali nepošten, pravičen ali krivičen član človeške družbe, marveč je krivo človeštvo vobče, ki ne zna ali noče medsebonih odnošajev pravilno urediti v duhu enakopravnosti. Na svetu je natančno tako, kot ljudje hočejo, in ko bodo drugače hoteli, bo tudi drugače. Boljša načela pa bi se vsekakor splačalo že tostran zvezd postaviti in smo prepričani, da jih človeštvo prej ali slej tudi bo, dasi vse prav ne bo nikoli.

Zašli smo skoro predaleč, a je potrebno več vsestranskih vpogledov, če se hočemo ljudje najti in razumeti ter živeti v slogi in korakati k skupnemu cilju, čeprav morda od različnih strani in z različnimi mislimi.

Kar se pa tiče našega izseljenstva in naših društev, bi morali začete stike le še poglobiti.

SAO PAULO — BRAZILIJA

Dne 1. Julija t. l. se je tukaj poročil član Slov. Kult. društva "Ornus" Marij Mozetič z gospodično Otilijo Elzo Groki po rodu Brazilijanka. Ob tej priliki mu člani S.K.D. "Ornus" čestitamo in želimo jima obilo sreče v zakonskem stanu.

SAO PAULO — BRAZILIJA

Dne 28. maja so učenci in učenke Slov. tečaja v Sao Paulu priredili praznovanje materinskega dne, kar je bilo za vso našo naselbino tukaj nekaj zelo zanimivega. Ob tej priliki so naši mali pokazali voljo in zanimanje do običaja in govorice svojih staršev. Na vsporedu je bilo okrog 20 nastopov, skupnih in posameznih: deklamacije, recitacije, govori, petje i. t. d. vse o bridkošti in zvestobi matere do otrok.

Pričakujemo, da bodo slovenski otroci v Sao Paulu tudi v nadalje vsako leto praznovali ta važni dan in izkazali tako, ljubezen in spoštovanje do svojih staršev.

Z dnem 2. julija se je spet pričel pouk v Slovenskem tečaju v Sao Paulu. Tem potom apeliramo na stariše, da bi tudi v nadalje redno pošiljali svoje otroke v slovenski tečaj v Sao Paulu.

Odbor.

PEVSKE VAJE V SLOVENSKEM DOMU

Pevske vaje v društvu bodo v nedeljo točno ob 5 uri. Pridte vsi pevci in pevke. Bodite točni!

PROSLAVA VIDOVDANA V BERISSU

Jugoslovansko društvo v Berissu je proslavilo Vidovdan v soboto 15. t. m. pri kateri proslavi je sodeloval tudi Sokol Dock Sud-Boca in češkoslovaški Sokol iz Ville Dominico.

Ukrajinska dvorana, ki je ena največjih v Berissu, je bila nabito polna občinstva.

Spored je otvoril tajnik društva Jozo Jakus s pozdravnim govorom ter je nato tudi obrazložil pomen Vidovdana.

Po končanem govoru pa so se vrstili Sokoli s svojimi izvajanji. Izvajali so razne prostev aje in vaje na bradlji. Proste vaje Sokola Dock Sud-Boca je spremljala na glasovir Marica Mavec. Bilo je tudi nekaj priložnostnih deklamacij.

Vsa proslava se jei zvršila v najlepšem redu in dobrem razpoloženju.

G.P.D.S. v Villi Devoto

VABI

na domačo zabavo, ki se bo vršila dne 30. JUNIJA v društvenih prostorih v ulici SIMBRON 4851.

Na sporedu so sledeče točke:

1) Flajšman: "Triglav", meš. zbor.
2) V. Vodopivec: "Ena ptica", meš. zbor.
3) Klajč: "Pod oknom", moš. zbor.
4) Burka v enem dejanju:

"Damoklejev meč"

Po končanem vzporedu prosta zabava in ples.

Vljudno vabi ODBOR.

Slovenski Dom

VABI

— NA —

Veliko prireditev

KI SE BO VRŠILA V PROSLAVO DESETLETNEGA KULTURNEGA DELOVANJA

V UL. ALSINA 2832.

V NEDELJO DNE 6. AVGUSTA

Začetek točno ob 4.15 pop.

SODELOVALA BODO SLEDEČA DRUŠTVA:

Srbohrvatsko SOKOLSKO DRUŠTVO DOCK SUD-BOCA
Slovensko del. kult. društvo LJUDSKI ODER
GOSP. PODP. DRUŠTVO SLOVENCEV iz Ville Devoto.
SLOVENSKO ŠOLSKO DRUŠTVO s Paternala.
JUGOSLOVANSKO ŠOLSKO DRUŠTVO z Dock Suda.
Hrvatsko pjevačko društvo SKLAD.
Društvo IVAN CANKAR iz Saavedre.

Podrobni spored bomo objavili v prihodnji številki.

Ta prireditev obeta biti nekaj posebnega v Slovenski odnosno Jugoslovanski naselbini, kakršne doslej še ni bilo, kajti nastopila bodo skupno vsa slovenska in srbohrvatska društva, ki se kulturno udejstvujejo.

Pridite na to prireditev vsi ter pripeljite s seboj tudi vse prijatelje in znance.

Posebnih vabil ne bomo dostavljali, ker je to po novi poštni določbi zvezano s precej velikimi stroški. Vzemite to blagohotno na znanje ter prihitite v polnem številu, da boste s svojo navzočnostjo potrdili skupnost slovenske in jugoslovanske naselbine.

Opozarjamo na točnost, ker bomo točno ob napovedani uri pričeli z izvajanjem programa, in se med izvajanjem točke ne bo dovolilo vstopa v dvorano, ker se moti poslušalce in one na odru. Vpoštevajte z dobrim namenom to ter pridite dočasno.

Za to prireditev bomo povabili tudi fotografa, ki bo slikal vse prizore na odru in občinstvo v dvorani.

Po končanem sporedu bo srečolov in prosta zabava s plesom.

Vljudno vabi vse rojakinje in rojake

ODBOR

S proslave Vidovega dne v Berissu

PAZITE NA VAŠE KORISTI

zaupajoč nam Vaše

PRIHRANKE V HRANILNICO
DENARNE POŠILJKE VAŠI DRUŽINI
LADIJSKE PREVOZNE LISTKE (za domov in poklicne)

ker naša banka, Vaš star prijatelj, Vam nudi vedno

VSE NAJBOLJŠE POGOJE

Jugoslovanski Oddelek

Banco Holandés Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Glavno ravnateljstvo: AMSTERDAM (Holandska)

Centrala v Buenos Airesu: Bmé. MITRE 284 vogal 25 de Mayo.

Podružnica v Buenos Airesu: vogal Rio Bamba. CORRIENTES 1900

OBIŠČITE KROJAČNICO

Leopolda Ušaj

kjer dobite najboljši "Peramus", obleke in obleke za ženske (Traje sastre)

GARMENDIA 4947

Bs. Aires, Paternal

SASTRERIA L. Usaj CALIDAD

Mehanična delavnica

Splošna popravila. Izdelovanje nadomestnih delov. — Avtogensko varjenje (Soldadura Autógena)

Alojzij Furlan

YERUA 5167 — PATERNAL

U. T. 59 - 4967

Buenos Aires

Trgovina čevljev

BELTRAM

Vsakovrstna izbera čevljev in copat.

Dto. Alvarez 2288 — Paternal

Buenos Aires

KROJAČNICA

Martin Turk

ima na izbero vsakovrstnih vzorcev ter Vam napravi elegantno obleko. Prepričajte se!

LORIA 1760

Buenos Aires

Slov. Babica

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA

diplomirana na univerzi v Pragi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernández. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.

Ordinira od 9 zjutr. do 9 zvečer

LIMA 1217 — BUENOS AIRES

U. T. 23 - Buen Orden 3389

Slovenci doma in po svetu

Za Julijsko krajino prihaja na vrsto Koroško

Trgovci in gostilničarji v Selah na Koroškem so pretekli teden dobili uradni poziv, da morajo dvojezične napise na svojih poslopjih odstraniti sicer da bodo kaznovani z denarno globo. Torej bodo napisi samo v nemškem jeziku. V Julijski krajini je že tako, sedaj pride pa Koroško na vrsto. Vse to se dogaja v znamenju miru in enakopravnosti.

— —

ŽALOSTNA VEST IZ DOMOVINE

Predjama pri Postojni. — Na 17. junija t. l. so položili k večnemu počitku preblago in nepozabno mater Dolinarjevo. Kako je bila ta žena vseobče spoštovana in priljubljena je pričal nje veličastni sprevod okoličanov na njeni zadnji poti, ki so se ga vdeležili od vseh sosednih vasi.

Pokojna zapušča doma dve hčeri: Katarino in Angelo, tu v Argentini pa dva sina: Janeza in Matevža, ki jo bodo ohranil v najlepšem spominu.

Naj počiva v miru v domači zemlji! Preostalim pa naše iskreno sožalje

VESTI IZ VIPAVSKE DOLINE VPOKLIC VOJAKOV

Kakor je gotovo znano je Italija vpoklicala mnogo letnikov pod orožje. Nekatere so za nedoločen čas odpustili domov, da opravi nujno kmetijsko delo, drugi so pa še nadalje pri svojih kadrih. Nekateri, ki so bili sicer tudi pozvani pod orožje, so potom prošnje ostali doma, toda tudi samo za nedoločen čas in še med temi samo poročeni, ki majo mnogo otrok. Je ni pri nas vasi, da bi ne bilo po več fantov in mož mobiliziranih. Letnik 1901 je moral ves pod orožje, pri tem niso izvzeti niti poročeni. Precejšnjo pomanjkanje delavskih moči se čuti radi mobilizacije po naših vaseh. Zraven tega pa tare naše ljudi tudi skrb, če nastane vojna. Sploh pa je pri nas velika žalost in revščina.

ŽALOSTNA SMRT MLADENIČA

Ko se je peljal s svojim motorjem, je na cesti med Slapom in Vipavo padel raz njega 25 letni Ivan Kodelja, po domače Pangarcev iz Lož. Pri padcu si je razbil glavo, se mu pretresli možgani ter zadobil je še druge težke notranje poškodbe. Nesrečni mladenič je bil takoj prepeljan v goriško bolnišnico, kjer pa je po 3 dneh že izdihnil. Njegovo truplo je dal njegov očem, Alojzij Žorž prepeljati iz Gorice na Slap, na pristavo "Ravne", kjer je bil položen na mrtvaški oder. Od tam pa na vaško pokopališče.

Pogreb pridnega in nadarjenega Ivana je bil nekaj posebnega. Takega pogreba Slap še ni doživel. Iz vseh bližnjih vasi, Lož, Manč, Planine, Goč in Vipave, kakor tudi iz Slapa samega, so prihteli ljudje, da so se udeležili pogreba. V sprevodu so nosili 12 vencev in mnogo šopov cvetja. Pevci iz Goč, Manč, Lož in Slapa so mu zapeli v zadnji pozdrav.

Pokojni mladenič je bil jako priden in nadarjen ter je že kot deček kazal veliko veselje do dela. Ko je njegov očem pred par leti kupil pristavo "Ravna", ki je bila last grajščaka g. Evgena Mayerja, se je cela družina preselila iz Lož na Slap. Ker je to posestvo jako obširno ter so nan jem velike njive, si je pokojni Ivan umislil motorje, s katerimi je obdeloval emljo, jih sam vodil in do katerih je imel velikansko veselje. Motor je pa tudi povzročil njegovo smrt. Njegov pravi oče je izginil 1914 leta nekje pri Gorlicah v Galiicji.

Naj bo pokojnemu lahka domača zemlja!

SMRTNA KOSA V LOŽAH

V Ložah je umrl Avgust Terbižan, po domače Borštnerjev. Zadela ga je kap. Star je bil 50 let in zapušča ženo Heleno ter več otrok.

Naj počiva v miru!

POPIS VOZIL IN NASADOV

Nov zakon, ki zadeva vozila, vinograde in druge sadne nasade, je zadel tudi našo dolino. Vsak posetnik mora na občini naznaniti živino, vozila, vinograde in sadovnjake. Naznaniti mora tudi število trt in sadnih dreves.

Ljudje se boje, da je to v zvezi z novimi davki, ki se napovedujejo. Še tega bi res manjkalo.

SMRTNA KOSA

Po daljšem bolehanju je na Gočah umrl posetnik Edvard Ferjančič, star 67 let in samec.

Edvard Ferjančič izhaja iz boljše rodbine Jamškovih, ki je dala več izobraženih mož.

Rihard, brat preminulega edvarda, je bil pred vojno in za časa vojne do svoje smrti župan na Gočah. Bil je izvrsten organizator in izboren pevovodja. Da so goški pevci sloveli po vsej vipavski dolini in celo po Krasu, je bila to njegova zasluga. Umrl je pred 22 leti. Drugi brat Frane je sedaj kanonik v Novem mestu. Imenovani je dober skladatelj in pesnik. Herman je sodnik v Benetkah. Malo čudno zveni to, pa je resnično. Tretji brat Jožef je bil redovnik. Pozneje je prišel za župnika na Goče. Od tod je moral v zapor na Gornje Avstrijsko, radi obdolžitve, da je pozival ljudstvo naj napade tamošnjo gurjevo hišo, v kateri so imeli naprednjaki svojo zabavo. Napad se je tudi dejansko izvršil.

Po prestani kazni pa se ni več vrnil na Goče, ampak odšel je v Sev. Ameriko, kjer je pred 2 leti umrl. Bil je dober govornik in zelo izobražen, žal da je bil preveč zagrizen strankar.

Sestra Rozina, poročena Kobe, živi nekje pri Rihembergu ter je ločena od svojega moža.

NOV GROB

V Solkanu pri Gorici je umrla Marija Gomišček.

ŽALOSTNA VEST IZ DOMOVINE

V Pliskovici na Krasu je 13. junija zadela huda nesreča družino Ščukovo, po domače pri Planinknih. Nesreča je zahtevala življenje dobre matere, Frančiške Ščuka.

Pokojna se je bila zgodaj zjutraj odpravila na polje z namenom, da poišče potrebne zelenjave za kosilo. Na potu se je srečala s kravami, ki so bile last Šuca Lojza, pa se je ena od njih z rogovi zagnala vanjo. Krava jo je podrla na tla, da je nesrečnica obležala v nezavesti. Ljudje, ki so delali na polju, so pazili nesrečo ter so ji takoj prihteli na pomoč in jo spravil domov. Poklicali so zdravnika in goriškega komisarja, ki sta ugotovila, da zanjo ni več pomoči.

Nesrečna Frančiška si je namreč pri padcu nalomila roko v rami in na levem senci si je zadala smrtni udarec, radi katerega je naslednjega jutra podlegla poškodbam.

Pokojna zapušča moža in sedem otrok, od katerih Avgust in Vladko se nahajata v Trstu, doma pa je Lojze, Marija in Zofija, poročena Širca; tu v Argentini pa sta Roza in Kristina, poročena Vrabec.

Kako je bila pokojna priljubljena med vsemi, je pričal nje pogreb, ki so se ga udeležili od blizu in daleč ter jo pospremili na nje zadnji poti.

Naj ji bo lahka domača zemlja. Preostalim pa naše iskreno sožalje!

NOV REKTOR LJUBLJANSKEGA VSEUČILIŠČA

Na seji univerzitetnega sveta 24. junija je bil izvoljen za novega rektorja ljubljanskega vseučilišča dr. Matija Slavič, profesor bogoslovja. Po vseučiliški uredbi je voljen rektor za dve leti. Dr. Matija Slavič je bil že enkrat rektor in sicer v dobi v letih od 1932—1934. Že tedaj je užival tako pri profesorjih kakor pri akademikih velik ugled in priljubljenost, zato je sedaj, ko je vrsta prišla zopet na teološko fakulteto, da postavi rektorja, izbira univerzitetnega sveta zanj odločila. Dr. Matija Slavič je profesor bibličnih ved. Poleg drugega znanstvenega dela prevaja zadnja leta z veliko vnemo sv. pismo stare zaveze in sicer iz hebrejskega originala. Pravkar je v natisu prvi zvezek stare zaveze, obsegajoč pet Mojzesovih knjig in Jozuejevo knjigo, ki bo izšel že tekom letošnjega poletja. Tako bomo Slovenci po zaslugi prof. Slaviča dobili nov prevod stare zaveze, ki je že od Wolfa dalje ni bilo. Za tisk pa so pripravljeni tudi že nadaljni zvezki v prevodu istega znanstvenika.

KAJ TO ZNAČI?

Kulturbund v Jugoslaviji objavlja v "Deutsches Volksblatt' sledeče: Delovnio dbor je na svoji seji 23. junija sklenil, da iz posebnih razlogov, ki so se pripetili v zadnjem času, ustavi vsako nadaljno delovanjeć razen tistega, ki se nanaša na redno poslovanje posameznih krajevnih skupin. V prvi vrsti se tiče to priredb večjega obsega in tečajev, ki se ne bodo več vršili.

Predaja "Karadjordjevih topov" jugoslovenski vojski

22. junija je bila v Beogradu zelo slovesna predaja dveh starih topov vodje Karadjordja, ki ju je voditelj in kancler Hitler podaril jugoslovenski vojski. Slovesnosti so prisostvovali odposlanec Nj. Vel. kralja Petra II. polkovnik Durbesič, vojni in mornariški minister general Milutin Nedič, poveljnik Beograda Peter Popovič, osebe nemškega poslaništva s posdanikom v. Heerenom na čelu, nemški vojaški ataše z letalskim odposlancem in mnogo višjih častnikov. Goste je sprejel upravnik vojaškega muzeja general Vukovič, čast pa je izkazala častna četa z zastavo in godbo.

CERKVENA STATISTIKA JUGOSLAVIJE

Katoliški episkopat naše države je izdal "Obči sematizem katoliške Cerkve v Jugoslaviji". Jugoslavija ima samo dve cerkveni pokrajini, ki imata svoja metropolita, to je hrvatsko-slavonsko in vrhbosansko. Metropoliti ostalih pokrajin so ostali izven mej Jugoslavije. Hrvatsko-slavonsko cerkveno pokrajino tvorijo zagrebška nadškofija, senjsko-moduška in bosansko-srijemska (djakovska) škofija ter grško-katoliška križevska škofija. Ta cerkvena pokrajina meri 44.595 kvadr. kilometrov, od tega samo zagrebška nadškofija več kot polovico (22.896 kv. km.). Vernikov šteje 2,548.097, od teh zagrebška nadškofija 1,775.576. Na področju te cerkvene pokrajine je bilo pravoslavnih 743.461, protestantov 57.841, starokatoličanov 5153, Židov 21.245, muslimanov 4256. Vrhbosanska cerkvena pokrajina obsega vrhbosansko nadškofijo ter mostarsko in banjaluško škofijo v obsegu51.281. Na njenem področju je 1,024.977 pravoslavnih, 7094 protestantov, 11.267 Židov in 718.074 muslimanov. Dalmatinske škofije z otokom Krkom se raztezajo na površini 13.201 kvadr. kilometrov in imajo 675.030 vernikov. Pravoslavnih je na njihovem področju 117.505, protestantov 328, starokatolikov 251, Židov in muslimanov 644. Ljubljanska in mariborska škofija se raztezata na področju Slovenije (16.188 kv. km.) in štejeta 1,182.092 vernikov. Pravoslavnih je v Sloveniji 6745, protestantov 25.717, starokatolikov 102, Židov 820, muslimanov pa 927. Barska, beograjska in skopljanska škofija se raztezajo na področju Srbije in Črne gore (105.432 kvadr. kilometrov) ter imajo skupaj 116.636 katoliških vernikov. Pravoslavnih je na tem področju 4,365.857, protestantov 4317, starokatolikov 246, Židov 16.917 in muslimanov 835.568. Bačka in banaška apostolska administratura se razteza na področju Bačke in Banata (18.099 kvadr. km.) in šteje 691.957 katoličanov. Pravoslavnih je na tem področju 528.954, protestantov 135.872, starokatoličanov 327, Židov 17.573, muslimanov pa 1271. V vsej Jugoslaviji je torej po uradni cerkveni statistiki od 1. srpana 1937: katoličanov 5,854.313, dočim je po državni statistiki od 1931 pravoslavnih bilo 6,785.499, protestantov 231.169, starokatolikov 7273, Židov 68.405, muslimanov pa 1,561.166 ter 19.725 ljudi raznih veroizpovedi in sekt. Hrvaško-slavonska cerkvena pokrajina ima 681 župnij, 5 samostojnih kaplanij, 1534 cerkva 735 kapelic, 144 moških in 148 ženskih samostanov. V vsej državi pa je 230 katoliških dekanatov, 1875 župnij in 150 samostojnik kaplanij. Župnije vodi 1881 svetnih duhovnikov in 244 redovnikov. Vseh katoliških cerkva v Jugoslaviji je 4709, kapel je 4258, 167 je moških in 479 ženskih samostanov. Svetnega duhovništva je v dušnem pastirstvu 2246, v drugih funkcijah 575, upokojenih 288. Duhovnikov-redovnikov je po vsej državi 1168, največ v Bosni in Hercegovini, namreč 328, bogoslovcev je 1433. Ženski redovi vodijo 9 srednjih in strokovnih šol z 928 učenkami, 4 ljudske šole in 6 konviktov. Sester raznih drugih kongregacij je v Jugoslaviji 6131. Te sestre vodijo 65 srednjih in strokovnih šol s 5044 učenkami, 86 ljudskih šol s 16.405 učenci in učenkami, 142 otroških vrtcev in podobnih zavodov ter 88 domov karitativnega značaja.

Nastop ljubljanske opere v Trstu

22. junija je v gledališču Rosetti spet nastopila ljubljanska opera z velikim uspehom. Predvajala je "Borisa Godunova". Gledališče je bilo nabito polno. Predstavi so prisostvovali predstavniki oblasti, na čelu s prefektom ter jugoslovanskim konzulom v Trstu. Pred predstavo je godba zaigrala obe državni himni. Posebno je ugajal bariton Primožiča v vlogi Borisa Godunova, burno pa so ploskali tudi dirigentu Poliču in drugim članom.

ŽELEZNIŠKA POSTAJA V SKOPLJU

Skopljanska železniška postaja, ki so jo začeli že pred dvema letoma nanovo graditi, bo do jeseni že dograjena. Postaja je zidana v orientalskem slogu. Obenem je železniška uprava zgradila tudi vse druge objekte, kakor novo kurilnico in tovorni kolodvor. Vsa dela so veljala 250 milijonov din. Nova postaja bo po vsej verjetnosti najlepša in najmogočnejša železniška postaja, kar jih je v naši državi.

KONFERENCA DONAVSKE KOMISIJE NA BLEDU

Na Bledu se je končala konferenca mednarodne donavske komisije. Konferenca je trajala 16 dni, vodil pa jo je jugoslovanski delegat Belizar Ninčič. Na dnevnem redu so bila vsa važna vprašanja, ki se tičejo plovbe na Donavi. Istočasno pa je bil tudi izredna konferenca stalne tehnične komisije za režim na Donavi pod vodstvom francoskega delegata. Obe konferenci sta bili v hotelu "Toplice".

NOV PROSVETNI DOM V LOKI

Nov prosvetni dom soo dprli v nedeljo 18. junija v Loki pri Zidanem mostu. Navzoč je bil med drugimi odličniki tudi gradbeni minister dr. Krek.

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznanega specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniski pregled za vsakovrstne bolezni $ 3.—

Ordniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI **SUIPACHA 28**

Poslužujte se PREVOZNEGA PODJETJA

"Expreso Gorizia"

Franc Lojk

VILLARROEL 1476

U. T. 54-5172 — 54-2094

FOTOGRAFIJA

"LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

KROJAČNICA

"PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Izdelujem obleke po najnovejši modi — V zalogi je tudi velika izbera vsakovrstnega blaga.

Cene nizke.

Za obilen obisk se priporača rojakom

STANISLAV MAURIČ

TRELLES 2642 U. T. 59 - 1232

O dr. Mehmed Spahu

Veliko izgubo pomeni za državo, prevsem za jugoslovenske muslimane smrt njihovega voditelja dr. Mehmeda Spahe, ki ga je zadela 29. junija v Beogradu kap, potem ko se je vrnil s 14-dnevnega potovanja po Nemčiji, kjer se je mduil v poslih našega železniškega prometa. Pokopali so ga ob navzočnosti zastopnika kralja, članov vlade, zastopnikov senata in skupščine ter ogromne množice ljudstva v Sarajevu 30. junija. Dr. Spaho se je rodil 13. marca 1882 v Sarajevu, je dovršil pravne nauke na Dunaju in bil za tajnika trgovinske zbornice v Sarajevu ter je po zlomu avstro-ogrske monarhije postal poverjenik za trgovino in industrijo pri narodni vladi za Bosno in Hercegovino. Bil je potem minister v Protičevi vladi, postal narodni poslanec in potem še večkrat zasedel ministrsko mesto. Bil je predsednik politične stranke muslimanov, je moral kot vodja svojih verskih sobratov, zlasti za časa diktature, veliko prestati, je pa leta 1934 s svojimi vstopil v vlado dr. Milana Stojadinovića kot minister za promet, kar je ostal tudi pod Cvetkovičem do svoje smrti. Bil je soustanovitelj JRZ in njen podpredsednik. Pokojni dr. Spaho je bosanske muslimane, ki so bili izpostavljeni veliki nevarnoseti, da ne bi jih smatrali in ravnali z njimi kot z manjvrednim elementom, vzgajal in navajal k jugoslovanskemu državnemu čustvovanju in sodelovanju tako s Srbi in Hrvati, kakor s Slovenci, in je v tem popolnoma uspel. Bil je zelo previden, razumen in vseskozi uravnovešen politik, ki se ni dal nikoli zavesti na nobeno stranpot. Njegova smrt pomeni hudo vrzel v našem državnem in političnem življenju, v katerem bi bil gotovo igral zelo važno vlogo pri vprašanju sporazuma s Hrvati kot moder posredovalec. Muslimanska politična organizacija je 30. junija izvolila dr. Spahu za naslednika ministra brez listnice g. Džafer Kulenovića, ki se bo zvesto držal političnega programa svojega rajnega prijatelja.

VZROKI PADCA STOJADINOVIČEVE VLADE

O padcu dr. Stojadinovića smo izvedeli, da je bil posledica njegove osebne politike, ki se je začela udejstvovati s škodljivimi posledicami za državo že pred skupščinskimi volitvami decembra lanskega leta. Vzrok je bil, da je dr. Stojadinović sprejemal v stranko čedalje več ljudi, ki jim ni bilo za program JRZ, ampak samo za njihov osebni položaj in so bili sovražno razpoloženi nasproti Hrvatom ter so tudi delali težave dr. Korošcu, češ, da kot notranji minister postopa preveč prizanesljivo s Hrvati in so zato zahtevali vlado takozvane močne roke. Stojadinović sam se je izrazil po decemberskih volitvah, da se njegov program prav nič ne razlikuje od programa JNS. To se je upal reči zaradi tega, ker je bil spravil v skupščino, zlasti iz savske banovine politike, ki so prej pripadali JNS in delali v duhu unitarizma v svojem novem položaju. Vprizorili so gonjo proti dr. Korošcu in proti onim krogom JRZ sploh, ki so za sporazum s Hrvati. Posledica je bila ta, da je dr. Korošec kot minister odstopil in je imel tako dr. Stojadinović proste roke, da postane svoje vrste diktator. Stojadinović je roval tudi zoper ministra za socialno politiko Cvetkoviča in v narodni skupščini so dr. Stojadinovičev somišljenik minister Kujundžić ter nekateri drugi poslanci iz njegovega najožjega kroga napadli Hrvate in sporazum z njimi. To je dalo povod, da je pet ministrov šei stega večera sklenilo podati ostavko. Kraljevo namestništvo je to krizo rešilo tako, da je dobil nalog za sestavo nove vlade g. Dragiša Cvetković. Novi predsednik vlade se je takoj lotil osnovnega vprašanja naše notranje politike in začel razgovore z voditeljem Hrvatov dr. Mačkom, ki so obetali hiter zaključek in uspeh. Dr. Stojadinović je sedaj zbral vse svoje somišljenike v narodni skupščini in senatu, katere je pripravil do tega, da so podpisali interpelacijo na predsednika vlade, v kateri ga dolžijo, da je pri razgovorih z dr. Mačkom žrtvoval koristi skupne države, ki da mora sloniti na integralnem narodnem edinstvu čisto v smislu politike bivše JNS. Predsednik vlade Cvetković pa tega ni gledal križanih rok, ampak je začel čiščenje in preuredbo stranke JRZ, da se odstranijo vsi elementi, ki hočejo preprečiti sporazum s Hrvati.

Hitlerjeva mladina na kmetih

Dunajski "Völkischer Beobachter" prinaša poročilo, da bo s 15. julijem nastopilo 10.000 Hitlerjeve mladine svojo službo v kmetijstvu, da pomaga pospraviti letni pridelek. Omenjeni članek pravi tudi, da bo to za mladino hkrati tudi najučinkovitejša obmejna služba. Mladina je delala povprečno po šest tednov. Poleg poljskega dela se bo udejstvovala tudi v področju vaške kulture in obmejne zaščite. Na Koroškem prideta v poštev predvsem Rož in Zilja.

DELOVANJE HITLERJEVE MLADINE

Državna kmečka organizacija je skupno s kulturnimi oddelki Hitlerjeve mladine priredila od 1. julija do 9. julija ob Zablatniškem jezeru nad Klopinjem v Podjuni nekak kulturni teden. Iz vsakega okrožja se je bila tega tečaja udeležila fant in dekle, ki jih je določilo okrožno kmečko vodstvo. Tečajniki so se vadili v nemški pesmi, plesu, nemški igri in v športu in bodo tako spoznavali elemente nemške narodnosti.

NEMŠKA VZGOJA V OTROŠKIH VRTCIH

Otroška vrtca v Logi vesi in v Vrbi na Koroškem sta že začela s svojim poletnim delom. Vzgoja je seveda popolnoma nemška.

ZANIMANJE ZA ČITANJE V BEOGRADU

Desetkrat manj bero beograjske žene kakor moški. Najbolj redni gostje beograjskih javnih čitalnic in knjižnic so dijaki in mladina sploh. Najrajši bero moderna književna dela in klasike, le ženske segajo rade po sentimentalnih romanih. Od slovenskih književnikov bero najrajši Cankarja in Finžgarja, nato pa Prešerna. Na poseben način pa je organiziral izposojanje knjig lastnik neke ruske izposojevalnice. Na kolo natovori knjige in jih razdeli med tiste odjemalce, ki so knjige naročili. Obenem pa spet pobere pri njih naročila za prihodnjih štirinajst dni. Na splošno pa pravijo beograjski knjižničarji, da tam ljudje še ne cenijo lepe knjige v tisti meri, kakor bi zaslužila.

DR. KULENOVIĆ, SPAHOV NASLEDNIK

Poseben proglas so izdali muslimanski narodni poslanci in senatorji iz Bosne in Hercegovine ob priliki izvolitve ministra dr. Džafera Kulenovića za naslednika pokojnega dr. Spaha. V proglasu pravijo, da bo tudi novi šef bosansko muslimanske skupine v JRZ delal po programu, kakor ga je začrtal dr. Spaho. Muslimani bodo ostali zvesti člani JRZ in odločno podpirali vlado Dragiše Cvetkovića, zlasti pri njenem delu za sklenitev sporazuma s Hrvati. Končno pravi proglas, naj bi bila smrt dr. Spaha priložnost, da se muslimansko ljudstvo v Bosni in Hercegovini še bolj strne v delu za dobro naroda in države. Dr. Kulenovič je bil dolga leta zvest sodelavec dr. Spaha. Za poslanca je bil prvikrat izvoljen l. 1921. Minister je postal jeseni l. 1937. po odstopu dr. efkije Behmena. Kot minister brez portfelja je večkrat nadomestoval dr. Spaha. Dr. Kulenovič je bil tudi od petih ministrov, ki so podali februarja ostavko in s tem povzročil padec vlade dr. Stojadinovića. Po poklicu je dr. Kulenović odvetnik.

ZVEZA LASTNIKOV LADIJ IN POMORCI

Hrvaški pomorci še vedno zahtevajo novo kolektivno pogodbo. Nedavno je Zveza lastnikov ladij objavila, da odklanja zahtevo po novi kolektivni pogodbi, ker bi s tem prevzela nase ogromna denarna bremena. Pomorci pa odgovarjajo, da številke Zveze ne drže, pač pa hoče Zveza porabiti sedanjo priliko in urediti neke nelepe račune z nekaterimi posamezniki. Prav tako Zveza ni hotela pristati na začetek pogajanj, čeprav so pomorci pravilno odpovedali staro pogodbo in najavili pogajanja, kakor to velevajo določila stare kolektivne pogodbe. Pomorci ponovno predlagajo pogajanja za 10. julija v Splitu.

MEDNARODNA DIRKA V BEOGRADU

Mednarodne avtomobilske dirke bodo septembra v Beogradu. Za tekmovalno progo so izbrali cesto, ki se vije skozi mesto in delno ob obali Donave. Občina je dala cesto preurediti in jo tlakovati z malimi kockami. Proga bo dolga 2740 metrov ter jo bodo morali dirkači prevoziti petintridesetkrat. Vsem znanim evropskim dirkačem in svetovnim rekorderjem so že poslali vabila in mnogi med njimi so se že prijavili. Računajo, da bo na tej dirki zbrana elita evropskih dirkačev, katere bo gledalo najmanj 100.000 ljudi.

BANOVINSKE LITERARNE NAGRADE ZA 1938-39 LETO

Literarnega natečaja kraljevske banske uprave za l. 1938-39 se je udeležilo 15 avtorjev s 17 deli. Na predlog razsodišča, v katerem so gg. Fran Albrecht, prof. France Koblar, prof. Jakob Šolar, Josip Vidmar in kot predsednik načelnik prosvetnega oddelka dr. Lovro Sušnik, so bile podeljene sledeče nagrade: Pavletu Sedmaku za knjigo "Kaplan Martin Čedermac" 7.500 din, dr. Igu Grudnu za "Dvanajsto uro" 3.500 din, Janezu Jalenu za "Cvetkovo Tilko" 3.000 din, Vidi Tavčarjevi za "Veje v vetru" 2.000 din, dr. Vladimirju Bartolu za "Alamuta" 2.000 din in dr. Ivu Šorliju za "Večne vezi" 2.000 din.

V SPOMIN OBLETNICE DR. DOLINARJA

2. julija je priredilo društvo "Pravnik" iz Ljubljane v Dorfarjih pri Škofji Loki pred rojstno hišo slavnega pravnika dr. Tomaža Dolinarja skromno, a prisrčno komemoracijo s poklonitvijo venca v spomin stoletnice njegove smrti. Slavja se je udeležilo lepo število pravnikov iz Ljubljane in raznih krajev Gorenjske, zlasti Škofje Loke, ter domače prebivalstvo, ki je s svojo navzočnostjo najlepše počastilo spomin svojega velikega rojaka. Pred slavnostno okrašeno rojstno hišo Tomaža Dolinarja je pozdravil predsednik društva "Pravnik" univ. profesor in član slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. jur. in h. c. Metod Dolenc zastopnike oblastev in ostale navzoče ter je orisal v kratkih jedrnatih besedah pomen velikega moža, ki ga je proslavljalo ta dan društvo "Pravnik". Slavnostni govornik privatni docent dr. Bajič je podal v globoko zasnovanem govoru življenjepis in lik Tomaža Dolinarja, ki je kot sin slovenskih staršev postal na tujem pri vsej osebni skromnosti učenjak evropskega slovesa na raznih pravnih področjih, zlasti v zakonskem pravu. Tomaž Dolinar je umrl pred sto leti kot upokojeni vseučiliški profesor na Dunaju ter je pokopan v Maria Enzersdorfu blizu Dunaja. Po slavnostnem govorniku so govorili v imenu pravne fakultete ljubljanske univerze univ. prof. dr. Sajovič, za slušatelje g. Hafner, za občino Staro Loko občinski odbornik Janez Šifrar, končni govor pa je imel starešina okrajnega sodišča v Škofji Loki Anton Ustar. Po položitvi zlatega lovorjevega venca, okrašenega z državno tribarvnico, je zaključil g. univ. profesor dr. Dolenc lepo slavje, ki je zapustilo pri vseh navzočih zaradi svoje prisrčnosti in preprostosti najglobljі vtis.

ROJAKI IZ SEVERNE AMERIKE OBISKALI DOMOVINO

Ni še dolgo tega, ko se je pripeljala skupina ameriških rojakov izseljencev na obisk v Slovenijo, sedaj je prišla že druga. 28. junija se je namreč v Newyorku ukrcalo na ladjo zopet 25 jugoslovanskih izseljencev, ki bodo v letošnjem poletju porabili počitnice za ogled svoje stare domovine. Zanimivo je ,da so tudi ti naši rojaki izbrali za vožnjo čez morje največjo prekooceansko ladjo Normandie, ki je z njimi odplula iz Newyorka. Potovanje je organiziral lastnik potovalne pisarne v Newyorku in zastopnik francoske linije g. Leo Zakrajšek, brat znanega izseljenskega delavca g. p. Kazimira Zakrajška. 3. julija so izletniki že pristali v francoskem pristanišču Le Havre in potujejo z vlakom v domovino. Francoska linija jim je oskrbela prijetno vožnjo čez Pariz, Basel in čez Nemčijo. Z gorenjskim brzovlakom so prišli izseljenci v Ljubljano v sredo 5. julija zjutraj ob 9. Večina od njih so Slovenci in so se zbrali z vseh vetrov Združenih držav. V Ljubljani jim je priredila francoska linija na postaji prisrčen sprejem, kateremu je prisostvovalo tudi mnogo Ljubljančanov.

Kosovska obletnica in Primorci

Dne 28. junija so v Jugoslaviji praznovali 550-letnico bitke na Kosovem polju, kjer je bila za dolga stoletja zapečatena usoda srbskega naroda in je zemljo južnih Slovanov preplavila turška vihra. Proslava te obletnice na Kosovem polju je bila res nad vse sijajna. Glas o njej ni šel samo do meja, v katerih danes žive Slovenci, Hrvati in Srbi v svobodni Jugoslaviji, pač pa je šel tudi po ostalem svetu. V duhu so pri proslavi obletnice te usodne bitke med Srbi in Turki sodelovali predvsem tudi tisti Slovenci, Srbi in Hrvati, ki so po končani svetovni vojni ostali zunaj naših meja. Med njimi so tudi naši Slovenci iz Primorskega. Kako so ti sprejeli vest o sijajnih proslavah kosovske tragedije, bomo razumeli, če preberemo kratek odstavek, ki ga je objavila v svoji priložnostni številki "Istra". Takole pravi v njem: "Vsakemu narodu more služiti za primer to skupno občutje vseh Srbov. Mi Istrijani se moremo več kot kdo drugi naučiti od te slavne preteklosti. V naših šolah v Istri smo brali o "kosovski devojki", materi Jugovičev in o carici Milici. Tudi mi smo zapustili svojo rodno grudo, s seboj pa smo ponesli eno misel. Ta misel ne sme zamreti z nami, ona mora živeti v naših zanamcih. Preblizu so dogodki teh dvajset let, toda če bomo vedno videli pred seboj našo Istro, če bomo našim otrokom govorili o življenju istrskega kmeta, o naših narodnih bojih, o vsem, kar smo imeli in kar smo izgubili, o težnjah tistih, ki so ostali, ne bo zatrla naša zavedna misel."

RAZSTAVA ROČNIH DEL V PULJU

Za jesen napovedujejo veliko razstavo narodnih ročnih del v Pulju. Za to razstavo vlada med našim istrskim prebivalstvom že zdaj precej zanimanja. Kakor napovedujejo listi, ki jim je poverjena organizacija te razstave, naj bi ta prireditev pokazala domačinom in tujcem značaj in narodne običaje te pokrajine, o katerih prireditelјski zbor priznava, da so drugačni kot pa po drugih italijanskih krajih. Razveseljiva je ta ugotovitev prireditelјskega odbora. Res so značaji in običaji v Istri, kjer prebivajo Slovenci drugačni. Brez dvoma bo doživela prav zaradi tega puljska razstava narodnih ročnih del velik uspeh in bodo gotovo vsi tisti, ki si jo bodo ogledali, z njo tudi nad vse zadovoljni.

SEDEMDESETLETNICA ZNANEGA HRVAŠKEGA ZEMLJEPISCA IN KNJIŽEVNIKA DR. MILANA ŠENOE

70 letnico rojstva pranuje v Zagrebu znani hrvaški zemlejpisec in književnik dr. Milan Šenoa. Dr. Šenoa je profesor zemljepisja za zagrebškem vseučilišču ter je iz svoje stroke napisal veliko število znanstvenih del in izdelal več zemljepisnih kart. Poleg tega pa je znano tudi njegovo književno delo . Napisal je roman, več novel in gledaliških iger, ki zajemajo snov iz slavne preteklosti hrvaškega naroda. Dr. Šenoa je bil tudi med ustanovitelji društva hrvaških književnikov.

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5025 (Paternal) — Buenos Aires

Veliki zavod "RAMOS MEJIA"

Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.
ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost.
REVMATIZEM: kila, nadua, gota. Šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.
POPOLNO OZDRAVLJENJE $ 30.—
PLAČEVANJE PO $ 5.— NA TEDEN
Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in meplačevanje.
OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12
Rivadavia 3070
PLAZA ONCE

Slovenski stavbenik

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja
FRANCA KLANJŠEK
Marcos Sastre 4363
Villa Devoto U. T. 50 - 0277

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.
ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

KADAR IŠČETE SLUŽBE obrnite se na rojakinjo
Berto Cernič
DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

Proslava kosovske bitke se je vršila tudi na samem Kosovem polju

Pod pokroviteljstvom Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla so bile 28. junija velike narodne svečanosti na Kosovem polju o priliki 550 letnice kosovske bitke. Svečanost se je začela zjutraj s službo božjo za nesmrtne junake, padle za svobodo in čast domovine od kosovske bitke do danes. Ta dan je pokazal, da je Kosovo polje, na katerem je propadlo srbsko carstvo, postalo zibelka življenja in slave našega naroda. Ti kraji gotovo niso nikdar videli takšnih svečanosti in tako spontanih manifestacij naše državne misli. Okoli 100.000 ljudi iz vseh krajev naše domovine se je zgrnilo 28. junija na Kosovo polje, da izkažejo dostojno spoštovanje padlim kosovskim vojakom. Proslava se je začela ob 5 zjutraj z arhierejsko službo božjo, ki jo je daroval patriarh srbske pravoslavne cerkve Gavrilo ob asistenci mnogobrojnih pravoslavnih škofov. Po službi božji jebil veličasten sprevod v Gazi Mestan. Na častni tribuni so bili zastopniki Nj. Vel. kralja Petra II. in Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla poveljnik armijske oblasti divizijscki general Peter Nedeljković. Prihod zastopnika Nj. Vel. kralja in kneza namestnika so pozdravili z navudšenim vzklikanjem kralju Petru II., knezu namestniku Pavlu in naši slavni vojski. Spregovoril je zastopnik vlade in naše vojske vojni miinster general Miljutin Nedić, kateri je imel velik patriotski govor.

Popoldne pa se je vršila narodna veselica, pri kateri so vojaki konjeniškega polka "Obilić" izveli tudi zelo lepe igre in vaje, kar je pričujoče ljudstvo zelo navdušilo in se je ta pristna ljudska svečanost v naravi zelo lepo vršila cel dan.

JUGOSLOVANSKO LETALSTVO

Na beograjskem letališču je bil pred nedavnim izvršen krst devet novih jadralnih letal, ki pripadajo Akademskemu klubu jadralcev. Pri svečanosti so bili navzoči zastopniki dvora, vojske, mesta in univerze. Letalskega športa se je akademska mladina oprijela z velikim navdušenjem ter računajo, da se bo na devet novih jadralnih letalih izvežbalo v teku letošnjega leta okrog 300 novih letalcev.

DOBRA LETINA SE OBETA V JUGOSLAVIJI

Pridelek sadja, zlasti pa sliv, hrušk in grozdja bo letos v naši državi po vsej verjetnosti rekorden. Ker je obilna letina prišla po več zapovrstnih slabih letinah, so se med sadjarji pojavile tudi skrbi, kam s sadjem. Težko bo namreč spraviti v denar ne samo sveže blago, temveč tudi suho sadje. Zato so izvozniki sadja izbrali nekaj predlogov, kako naj se to pereče vprašanje uredi, ter poslali svojo spmenico na merodajna mesta. V prvi vrsti bi si bilo treba zagotoviti nemški trg. Vlada naj bi poskrbela, da bi se določila posebna postavka za okrog 15 milijonov nemških mark za izvoz sadja. V neklirinške države pa naj se izvoz zagotovi na osnovi terjatev tako imenovanih vezanih dinarjev, a cene naj še vnaprej nadzira Priviligirana izvozna družba. Glavno skrb pa je treba posvetiti posebnim vagonom za prevoz svežega sadja po železnici, kakor jih imajo Bolgari, kajti le na ta način se da dostaviti sveže in nepokvarjeno sadje na trge v Evropi. Kar se tiče suhega sadje, pa naj država poskrbi, da se cene ne bodo preveč dvignile, ker bi draginja imela za posledico, da bi sadje ostalo doma. Zanimivo je, da se že sedaj oglašajo kupci za sodje iz Švedske, Holandije in ostalih baltiških držav.

CENA PŠENICI DOLOČENA

Ceno novi pšenici je 23. VI. določil na svoji seji, ki jo je vodil finančni minister Vojin Djuričič, gospodarski odbor ministrov. Cena je bila določena na 165 dinarjev za meterski stot pariteta Tisa Videti je, da je cena nekako v sredi med zahtevami izvoznikov in med zahtevami potrošnikov, ki so že vnaprej protestirali proti previsokim cenam. Dalje je odbor ministrov sprejel tudi uredbo o odkupu opija.

NADŠKOFU BAUERJU BODO POSTAVILI SPOMENIK

Spomenik pokojnemu zagrebškemu nadškofu dr. Anteju Bauerju bodo postavili v Zagrebu. Izdelava spomenika je bila poverjena kiparju Frangešu, ki se zavzema za to, da bi stal spomenik pred zagrebško katedralo. Spet drugi pa so mnenja, da bi spomenik postavili v parku blizu škofijskih posestev v mestu. Bržkone pa bo obveljal predlog Frangeša, ki predlaga, naj bi se pred stolnico naredil trg tako, da bi mogli pozneje postaviti spomenike še vseh drugih znamenitih zagrebških škofov in naškofov.

KAKO JE NASTALO IME KOROŠKE IN KRANJSKE

Koroški filolog-amater prinaša v zadnji številki "Koroškega Slovenca" prav zanimivo razpravo o nastanku imen Koroške in Kranjske, dokazuje, da sta obe imeni slovanskega izvora. Novo naseljeni Slovani so ob prihodu v današnjo Koroško nazivali gorato deželo "Gorovje" in njene prebivalce "gorovjane". Nemški zgodovinarji so to ime polatinili v "Carantanum", iz tega pa je nastalo sedanje ime Koroška in Kärnten. Naziv "Kranjske" izvaja iz korenine "krajina", to je obrobna ali obmejna pokrajina, kakor je "Ukrajina" obrobna dežela Rusije. Če se pomisli, da je bilo jedro slovenskega naroda na Koroškem, je ta razlaga zelo naravna. Tudi Herder je bil tega mnenja in v svojem leksikonu imenuje "Kranjce" — "Grenzslawen".

SLOVENSKE ORGANIZACIJE NA KOROŠKEM IN DESETINA

Nemška delovna fronta (DAF) na Koroškem je predpisala, da se desetina dohodkov društvenih prireditev pobira za sklad ustanove KDE ("Kraft durch Freude"). Na vprašanje slovenske osrednje organizacije glede slovenskih prireditev je pristojni referent pojasnil, da omenjeni predpis slovenskih organizacij ne zadene.

ZANIMIVOSTI

Kdo je maršal Vorošilov

Kliment Efremovič Vorošilov je kmečki sin iz pokrajine Jekaterinoslav v Ukrajini. Njegov oče je pasel ovce pri nekem veleposestniku. Tudi mali Kliment je bil v otroških letih kozji pastir. Do 12. leta sploh ni posečal nobenega pouka. Šele pozneje se je zanj zavzel podeželski učitelj in ga tri leta poučeval v branju in pisanju. To je bila vsa njegova šolska vzgoja. Pač pa je v poznejših letih mnogo čital, zlasti ruske klasike in pa knjige o socialnem življenju.

S 15. leti je Vorošilov postal tovarniški delavec. Bil je jako živahen in ga ni manjkalo na nobenem vaškem plesu. Samo slučaj je spremenil njegovo življenje. Nekoč, ko je šel iz tovarne, ni pozdravil orožnika Prekova. Orožnik je tedaj bila prva oblast na vasi. Vorošilov je torej napravil hud prestopek, ker ga je prezrl. Bil je odpuščenen iz tovarne, nakar se je pričel potikati po širni ruski zemlji. Na tej poti je zašel v roke tajnim revolucionarnim organizacijam, ki se jih je z velikim navdušenjem oprijel. Z 22 leti je postal član komunistične stranke, v kateri se je odlikoval, tako da je bil v pismeni zvezi celo z Leninom in Gorkijem. Stranka ga je spravila celo v inozemstvo in se je leta 1905 udeležil komunističnega sestanka v Londonu. Tu se je osebno spoznal z Leninom. Po povratku iz Anglije ga je policija seveda zaprla in za tri leta deportirala. V pregnanstvu pa se je spoznal s svojo sedanjo ženo. Leta 1910 sta se oba vrnila v Petersburg, kjer sta dobila službo v tovarni in živela razmeroma udobno življenje boljše plačanega delavca. Tudi med vojno je Vorošilov ostal lepo v tovarni in izdeloval municijo.

Ko pa je po vojni prišel Lenin na oblast, se je Vorošilov pridružil komunističnim revolucionarjem. V državljanski vojni je sodeloval in se spoznal z agitatorjem Jožefom Stalinom. Kot rdeči miličnik je hitro napredoval in pod vodstvom Trockega pomagal zatreti upor mornarjev v Konstadtu. Ker je imel dobre zveze z vodilnimi komunisti, je prišel v vojno ministrstvo in bil kmalu imenovan za prvega maršala Sovjetske Rusije.

Vorošilov je bil tisti, ki je mnogo pomagal Stalinu, da je mogel odstraniti Trockega. Zaradi tega mu je rdeči diktator zelo hvaležen in ga ima za svojega najboljšega prijatelja in svetovalca. Verjetno bi Vorošilov bil tudi njegov naslednik, ako bi Stalin bil na kak način odstranjen. Vorošilov je tudi dosmrtni član vodstva komunistične stranke in član Politbiroja. Star je že 58 let. Še vedno je jako vesel in živahen in še marsikatero noč prekroka s svojimi tovariši. To je njegovo posebno veselje. Zelo ljubi elegantne uniforme in njegovi konji, ki jih jaha pri paradah, so vsi inozemskega izvora. Kot govornik ni posebno cenjen, uživa pa popolno zaupanje Stalinovo. Od Vorošilova bo veliko odvisno, ali bo prišlo do pogodbe z Anglijo, ker velja za prvega Stalinovega svetovalca.

Rdeči lasje

Taki, ki rdeče lase gledajo z nekimi posebnimi očmi, še niso povsem izumrli. Nekaterim rdeči lasje pomenijo bogve kaj vse, v prejšnjih časih so imeli zvezo celo s čarovništvom. Tudi na značaj človeka bi radi nekateri sklepali iz barve las in pravijo, da so rdečelasi prepirljivi in sploh nevarni ljudje. Vsi taki sklepi pa so neosnovani in zgolj človeške površne razlage sicer res bolj redkega naravnega pojava.

Toda nekaj mora pa le biti za rdečimi lasmi, ker so nekaj izjemnega. Pojav so opazovali že številni znanstveniki, med drugimi v novejšem času tudi praški vseučiliški profesor dr. Zdenko Stary, ki je v laseh ugotovil tri temeljne elemente, od katerih sestavine je odvisna barva las. Imenoval je te elemente, leukokeratin, ki daje svetle lase, melanokeratin, ki daje temne lase, in še tretji element, ki daje lasem rdečo barvo in ga je imenoval rodokeratin. Ta rodokeratin je vsebovan sicer v vsakih laseh, pri nekaterih pa v tako majhni meri, da ga ostala dva elementa popolnoma prevladata in sploh ne pride do izraza. Večji del rodokeratina daje zlatoplave, rdečekostanjeve ali rdečerjave lase, ki so posebno lepi. Rdeči lasje nimajo temnih barvnih sestavin. Od ostalih las se torej ločijo ne samo po barvi za oči, ampak tudi po svojem kemičnem sestavu. Lasne korenine so zlasti v otroških letih zelo nagnjene k temu, da proizvajajo rodokeratin, pozneje pa to lastnost izgubljajo, zato je med otroki veliko več rdečelasih kot med odraslimi.

Poleg naravnih rdečih las si jih je mogoče pridobiti tudi z umetnim barvanjem. Ako si jih bolj časa barvamo z barvo "henne" — posebna barva nalašč za lase — začno dobivati rdečkasto barvo. Pa tudi brez namena postajajo rdečkasti, če si jih dalj časa česemo z glavnikom ali krtačo iz žice. Tudi po salmiaku, ki se drži kakih starih škarij, glavnikov ali zaponk, dobe lasje na mestih, kjer se ta orodja najbolj uporabljajo, rdečkasti ton (barvo).

Imajo pa rdeči lasje še druge fiziološke značilnosti. Ugotovljeno je namreč, da so rdeči lasje najmočnejši od vseh las in tudi od vseh najdebelejši. So močnejši kot izrazito črni lasje. Zato pa imajo rdečelasci manj las kot drugi ljudje, pa kljub temu ni videti, da bii meli redke lase. Plavolasci imajo n. pr. okrog 140.000 las, črnolasci okrog 110.000, ljudje s kostanjevimi lasmi do 100.000, rdečelasi pa samo okrog 88.000, ker so njihovi lasje pač debelejši in prej napolnijo lasišče na glavi.

Opazovanja pa so pokazala, da so rdeči lasje v zvezi še z drugimi lastnostmi telesne konstrukcije. Tako n. pr. taki ljudje neredkokrat kažejo v kožnem tkivu izredno malo pigmenta in je zato njihova koža zelo občutljiva za sonce; bolj kot drugih se jih rade primejo "sončne pege" na obrazu in po rokah. Moški z rdečo brado so zelo sprejemljivi za bolezni v sklepih, vnetja in podobne nadloge; rdečelaske sei zredno redkokdaj oprimejo kajenja, iz česar bi se dalo sklepati, da so take ženske za nikotin bolj občutljive kot druge in da jim ni ugoden.

Dolka opazovanja so torej potrdila, da so rdeči lasje v zvezi s celo vrsto fizioloških pojavov. Nobenega dokaza pa ni, da bi bila ta lastnost kaj v zvezi z značajem ali duševnimi zmožnostmi rdečelascev.

Rekorderji hitrosti med živalmi

"Svetovni rekorder" v hitrosti med živalskim svetom je drobna, komaj za oko zaznatna žuželka, ki jo imenujejo prirodopisci Cephenomya. Ta žuželka preleti v eni sekundi 400 metrov, kar bi dalo na uro bajno hitrost 1140 kilometrov. Cephenomya potrebuje takšno hitrost, da neopažena prispe v gostance srn in jelenov, kjer odlaga svoja jajčeca.

Žuželka je pri tej ogromni hitrosti skoraj nevidna. Ako bi letela mimo nas, bi jedva opazili v zraku lahno, sila tenko črtico, na kateri pa ne bi mogli razločiti niti barve. Njeno hitrost so mogli prirodopisci izmeriti šele s pomočjo finih in natančnih fotografskih aparatov.

S hitrostjo 400 metrov na sekundo lete skozi zrak topovske granate. Najhitrejše letalo na svetu pa je doslej doseglo komaj polovico te bajne hitrosti. Ako bi sedli v letalo, ki bi letelo s hitrostjo 400 metrov na sekundo, bi v 17 urah prileteli okrog zemlje.

Kot druga nahitrejša vrsta v živaljskem kraljestvu pridejo na vrsto ptiči. Eden najhitrejših ptičev je pač hudournik, o katerem so priznani prirodopisci ugotovili, da pri svojem lovu na žuželke doseže hitrost nad 100 kilometrov na uro. Nekateri učenjaki so namerili pri hudournikih celó hitrost 160 kilometrov na uro. Tudi lastavice lete zelo hitro. Neka lastavica je preletela razdaljo od mesta Roubaix (v Franciji) do Pariza. Za 257 kilometrov dolgo pot je porabila 90 minut, kar pomeni hitrost 170 kilometrov na uro.

Neko letalo je nekoč sledilo jastrebu, ki je pri poletu navzdol dosegel hitrost 176 kilometrov na uro. Tudi v vodoravnem letu dosežejo roparske ptice veliko hitrost. Slavni naravoslovec Roy Chapman Andrews, ravnatelj velikega ameriškega prirodopisnega muzeja, poroča, da je ugotovil pri planinskih orlih hitrost 190 kilometrov na uro, pri močvirski kanji pa celó hitrost 260 do 290 kilometrov na uro.

Ustavimo se slednjič še pri štirinožcih! Med najhitrejše štirinožce spada tšitah (neke vrste leopard), čigar telo je tako prožno razvito, da doseže na kratke proge hitrost 70 km na uro. Malokatera žival, ki si jo je izbral za plen, mu more uiti. — V srednjeazijski puščavi Gobi žive posebne vrste gazele, ki razvijajo brzino okrog 95 kilometrov na uro. Ta njihova lastnost jim kaj dobro služi, kadar beže pred puščavskimi volkovi, ki morejo dirjati le s hitrostjo 60 kilometrov na uro. — Mongolski divji osel spada tudi med brze štirinožce. Doseže hitrost 65 kilometrov na uro. Naši krotki oslički so lahko ponosni na tega svojega sorodnika.

In človek? Z ogromnim tehničnim napredkom se je šele v zadnjem času približal "rekorderjem" med živalstvom. S tehničnimi izumi se je približal, pravimo, to je z železnico, avtomobili in letali, sam s svojimi telesnimi silami pa je nasproti "rekorderjem" med živalmi nebogljen revček. Najhitrejši športniki-tekači, ki so se urili leta in leta, potrebujejo za 100 metrov nekaj nad 10 sekund, kar bi dalo na uro hitrost samo okrog 35 kilometrov. Uren kuža bi jih z lahkoto posekal!

ŽENSKA

Kadar je bog ustvaril prvega moža, je razumel, da ga ne more samega pustiti.

Ko je dobro preštudiral vse, je napravil sledeče: Vzel je malo lunine okroglasti in malo kačjega strupa, trepetlikovih vej in nočnega strahu, disečih rož in česmina, neumnega veselja in žalostne šamote, temnih oblakov in viharja, zajčjega strahu in pavjega peresa, ptičjega glasu in trdega diamantnega kamna, sladkega medu in tigrovo ljudomilost, vročno ognja in mrzloto snega, papagajsko zgovornost in značaj želve. Zmesil je še nekaj drugih kontrastov in nastala je ženska, Adamova prva žena, ki se še do danes ni v ničemer spremenila.

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA
zatecite se k
Dr. A. GODEL
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH
KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI
ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO
Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni
ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE
Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.
GOVORI SE SLOVENSKO
CALLE CANGALLO 1542

Neverjetno!
Prva Slovenska krojačnica
v Villa Devoto Vam nudi ugodno priliko za zimske obleke, suknje in površnike
NE ODLAŠAJTE
V zalogi velika izbira prvovrstnega blaga — Priporoča se
DANIEL KOSIČ
Villa Devoto
Ul. Calderón 3098

Uprava "Slovenskega lista"
Tu vam pošiljam imena ..... novih naročnikov,
(zapiši število)
katerim izvolite poslati par številk na ogled.
Naslov:
1) .....
(Ime in priimek) (ulica in štev.) (Mesto, kraj in železnica)
2) .....
3) .....
4) .....
5) .....
(Izreži in pošli na naslov: Slovenski list, Gral. Cesar Díaz 1657 Buenos Aires.

BELA LJUBLJANA

Nekdaj v zgodovini je bila naša Bela Ljubljana središče svetovnega zanimanja. Bilo je to leta 1821, v napoleonski dobi, ko se je v Ljubljani vršil "kongres". Tam so se srečali kralji in cesarji. Sam ruski car je bil gost Bele Ljubljane. V Ljubljani se je razpravljalo o preureditvi nadaljne evropske politike in je tisto leto in tisti kongres ostal kot nekak mejnik v zgodovini narodov.

Spet letos se imenuje ime naše Bele Ljubljane po širnem svetu. To pot pa ni svetna politika predmet, ki dviga ljubljansko ime, pač pa je Ljubljana pozornica internacionalnega kongresa "Kristusa Kralja", ki se tamkaj vrši v teh dneh.

Glavni kongresni dnevi so od 25. do 30. julija.

In zakaj je padla odločitev prav na našo slovensko prestolico, to bi vprašal kdo. In je prav, da tudi to vemo.

Mnogim rojakom tukaj je znano ime Janez Kalan. Tam doma ga pa poznajo vsi ne le poi menu, temveč tudi po obrazu in po besedi. Kjerkoli se slovensko poje in moli, tam se tudi Janez Kalan prikaže. In tudi v Ameriko bi prišel, če bi ne imel že toliko let na hrbtu. Saj je že starček ki mu le malo manjka do osemedeset. Že starček je bil, ko je obiskoval naše ljudi raztresene po Nemčiji in drugih evropskih deželah. In v tistih časih je v njem spoznanje dozorelo:

Vzrok tolike moralne bede in tolikega trpljenja je res v socijalnih krivicah, katere nižje ljudstvo trpi, toda več nesreče še izhaja iz moralne revščine in verskega propada, kajti socijalne krivice so ravno posledice verske in moralne krize. Bistvo modernega problema je torej v obnovi pravega verskega življenja.

Ko se je Janez Kalan mudil v Porenju v Nemčiji, je tamkaj ta misel v njem dozorevala tako daleč, da jo je sprožil v javnost. Jasno, da je naletela na nerazumevanje. Toda našlo se je pa tudi takih, kateri so jo sprejeli z odprtim srcem in šli tudi v boj za to misel z željo, da pridobijo zanjo tudi množice ljudstev.

Leta 1923 se je to gibanje začelo. Prva javna zborovanja je imelo v Nemčiji, nato v Švici, in potem je zajemalo vse bolj na široko.

Letos se vrši šesti kongres te vrste, ki je že mednarodni. Upuštevaje dejstvo, da je prav naš rojak Janez Kalan začetnik tega gibanja, so določili našo Belo Ljubljano kot sedež tega kongresa, kateri bo zbral zastopnike iz vseh dežel in vseh delov sveta v Ljubljani, središču Slovenije.

Ker je Ljubljana v takem zemljepisnem položaju, da je prav dobro pristopna iz vseh strani, v sedanjem času pa še prav posebno dobro dostopna in nekaka mirna točka v zveganosti sedanje evropske zmede, je bila izbira tega mesta zares dobro pogodena.

Tako je bila osebnost Janeza Kalana, ki je najbolj pripomogla k temu, da je Ljubljana letos središče pozornosti vesoljnega krščanskega sveta.

Z vso vnemo se vsa Slovenija in vsa Jugoslavija pripravlja na ta veliki dogodek, majhna je Ljubljana za take velike dogodke, na katerih se navadno zberejo stotisoči ljudi. Toda tudi naša Ljubljana se je že na daleč raztegnila in tako gostoljubno pričakuje vse goste iz tujine.

Vso organizacijo vdeležbe iz tujine je kongresni odbor izročil mednarodni potovalni družbi, ki ima svoj sedež v Švici. Ta družba je napravila propagando po vsem svetu Ko sem se neki dan obrnil na "EVES", potovalno družbo v Buenos Airesu, mi je uradnik pokazal dopis te švicarske družbe. Že so dobili od tam opozorilo, da naj prevzamejo skrb za potovanje na ljubljanski kongres.

Ta švicarska agencija je organizirala iz vseh strani izletne skupine, ki bodo prihitele v Ljubljano. Več vlakov vdeležencev pride iz Italije in Francije, močne skupine so napovedane iz Holandije, Belgije in Anglije, Švice, Češke in Poljske. Prav tako iz Ogerske.

Iz Severne Amerike in celo iz Mehike jih bo nekaj. Tudi Slovenci iz Združenih Držav so organizirali večjo skupino. Najbolj oddaljeni gost bo brez dvoma kitajski apostolski vikar, to je misijonski škof. V njegovi deželi delujejo namreč tudi slovenske šolske sestre, njegov pomočnik je tudi Prekmurec Slovenec Kerec. Napovedani so tudi iz Južne Afrike.

Kaj pa Argentina?

Tudi tu smo imeli lepo napeljano. Že so bili izdelani programi za dve skupini. Eno bi vodil škof De Andrea, drugo pa bi peljal v Ljubljano nadškof iz Montevidea in bi se jim pridružil nadškof iz Santa Fe kot oficielni zastopnik Argentine. Toda prav v tistem času je bilo politično ozračje tako zelo napeto, da je bilo brezupno misliti na kako tako stvar.

Tam doma se na ta veliki dogodek pridno pripravljajo. Kongresni odbor je vso organizacijo glede preskrbe stanovanj izročil "Putniku", ki je glavna ljubljanska agencija. In kot poročajo, so že v zadregi, kako preskrbeti stanovanj za toliko ljudi, ki so se najavili. V mestu že ni dovolj prostora. Tudi okolica mora pripraviti vse sobe, ki so uporabne za streho tujcem.

Ljubljana bo v tistih dneh mravljišče, kjer bo vse brzelo križem in kjer bo slišati vse govorice celega sveta. Za posamezne narode so določene tudi cerkve kot zbirališča. Tako imajo posebe poskrbljeno za Hrvate, za Nemce, za Čehe, za Italijane, za Francoze, za Angleže, za Ogre in za Poljake.

Višek slovesnosti bo v veliki ljudski igri, katero bodo predvajali v stadionu. Naslov predstave je "Igra o božjem kraljestvu". Nastopa nič manj kot 3000 igralcev. Trdijo da bo to največja tovrstna prireditev v srednji Evropi. Sodelovali bodo pa tudi vsi gledalci, ker je igra taka, da v njej igra svojo vlogo tudi občinstvo. Ker računajo na najmanj 20.000 gledalcev, bo torej nastopila zares ogromna množica. Kaj takega zmore samo Slovenija, ki je sicer majhna, a je kakor ena sama družina.

V igri sami se prikazuje vlada Antikristova in zmaga verne mladine, katera se jasno odloči za edino rešilno idejo, ki preostaja sodobnemu svetu: kraljestvo božje na zemlji, ki ga je treba uresničiti.

Mi Slovenci v Argentini, najoddaljenejša slovenska družina, ne bomo imeli nobenega zastopnika v Ljubljani. Toda mimo nas ta dogodek le ne sme kar tako. Saj smo tudi mi trdno uverjeni, da je samo en izhod iz sedanje zagate v katero je svet zašel: ta izhod je pokazal Kristus, ko se je predstavil kot "Pot, Resnica, in Življenje".

Ne smemo kar tako mimo tega dogodka, pa tudi ne smemo opustiti lepe prilike, da v javnosti pokažemo svoje ime.

Naša kongresna svečanost

V cerkvi svetega Jožefa bo v nedeljo 30. JULIJA ob 10. uri kongresna svečanost.

Med slovesno sveto mašo bodo zapeli naši pevci in se bo oglasil tudi naš govornik.

Velika cerkev svetega Jožefa, ena največjih tukajšnjih cerkva je ob tisti uri vedno močno obiskana. Tisti dan bomo pa tudi mi pomagali, da bo prav polna.

Vsi rojaki boste gotovo z veseljem prihteli in tako tudi doprinesli nekaj k lepemu delu.

Janez Hladnik

CERKVENI VESTNIK

V Ljubljani se vrši te dni internacionalni kongres Kristusa Kralja. Tudi mi se bomo pridružili svečanostim v domovini in bomo posvetili temu namenu službo božjo v nedeljo

23. JULIJA NA AVELLANEDI,

kjer bo ob 10 uri sveta maša.

Tudi pri popoldanskih molitvah na Paternalu bo spomin tega dogodka.

VELIKA SLOVESNOST pa bo 30. JULIJA ob 10 uri pri SV. JOŽEFU, (Flores). kjer bomo imeli peto sveto mašo.

Ta slovesnost je namenjena širši javnosti.

Cerkev Sv. Jožefa stoji poleg Pl. Flores na Rivadaviji 6950. Je ena največjih pa tudi najlepših buenosajreških cerkva. Tej cerkvi sta prideljena tudi oba slovenska izseljenska duhovnika. V njej je tudi najlepša prilika za krste in poroke naših ljudi. Tudi prilika za spoved je tam vsak dan.

Zato je dobro, da to cerkev vsi spoznate in uporabite to priliko, da se zbrere čim več naših v tej cerkvi.

Zapeli bodo naši pevci, zastopane bodo tudi razne oblasti in seveda polna cerkve ljudstva, ki bo imelo priliko slišati našo prelepo pesem.

23. jul. na Avellanedi maša za Karolino Budin.

..**30. jul.** v Floresu maša za Alojza Gulin.

6. avgusta na Paternalu maša za Ivana Wider.

Janez Hladnik

Štiristoletnica Sv. Gore

NA SVETI GORI

se je 400 letnica vršila nad vse sijajna. Marijino podobo so teden preje solkanski fantje prinesli v Gorico, kjer je bila en teden v stolnici. 17. julija zvečer so jo v dolgi procesiji nesli spet nazaj na Sveto goro, kamor so prišli o polnoči.

Med navzočimi udeleženci sta bila tudi nadškof Fogar in škof Srebrnič, ki je doma iz Solkana.

NAŠ FILM

To bo senzacija Filmanje 18. junija na Paternalu se je sijajno posrečilo. Vse natanko in resnično bo oživel pred nami dogodek, ki smo ga praznovali o priliki 400 letnice.

Pač ne bo nihče zamudil prilike, da vidi samega sebe v filmu. Pokazali ga bomo 20. avgusta na **veliki prireditvi v salonu na Azcuenagi 158.**

Bodite gotovo točni. Preskrbite si vstopnice v predprodaji. Vstopnina ni nič več kot pol pesa za osebo.

Janez Hladnik

SMRT STARE ŽENE

V Sv. Lovrencu na Štajerskem je umrla Marija Turin, stara 90 let.

Pokojna je bila dobra mati in blaga žena. Tu v Argentini zapušča sina Ludvika.

Bodi ji blag spomin!

Empresa "Premier"
Avda. DE MAYO 1035 - 5° Piso
U. T. 38 - 3564
Construya ó Refaccione su casa
Pagaderos en mensualidades.
Hipotecas de 1 a 30 años.
Capital ó Provincia.
Trámites rápidos

RESTAVRACIJA
"PRI ŽIVCU"
kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravni tudi za svatbe.
Rojakom se priporoča lastnik
EMIL ŽIVEC
Osorio 5085 — La Paternal

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljenec

Nadaljevanje 147

Sveži nočni zrak mi je pomagal.

Takoj sem odšel k peči, tam pa sem dognal, da je nekdo zamašil cev.

Prihodnjega dne sem zvedel, da je Cirila rekla služkinji, da bo že sama poskrbela za peč v moji sobi.

Nekaj dni pozneje je Cirila zvedela, da nameravam odveslati z majhnim čolnom na izlet, bil sem namreč tako nepreviden, da sem že prej govoril o tem izletu.

Ko sem s čolnom priplul že skoraj do sredine jezera, ki je bilo last mojega očeta, je naenkrat udrla pri dnu voda v čoln.

Čoln se je, samo po sebi umevno, takoj potopil, potegnil pa bi bil brez dvoma tudi mene v globino, če bi ne bil že tedaj tako dober plavalec.

Tudi to je bilo delo "dobre" Cirile.

Z mojim očetom pa je bilo slabo, vedno slabše, — v vsakem pogledu.

Nesreča in kesanje radi te pogrešene ženitve mu je vzelo vse moči in vso voljo, — jel se je starati, — počasi je začel piti in postal je pijanec.

Ko je zjutraj vstal, je moral popiti nekaj čašic žganja, njegove roke so se tresle in če je nesel v roki kozarec vode in napravil z njim nekaj korakov, je razlil skoraj polovico vsebine.

Kmalu pa sem opazil, da je Cirila spregledala svojega moža in se hoče okoristiti z njegovo slabostjo. Vedno in vedno mu je znova prinašala žganja in mu ga ponujala. Cirila ga je hotela brez dvoma čimpreje spraviti s sveta.

Vse to me je silno razžalilo.

Moja dolžnost je bila govoriti z očetom in mu povedati vse, kar mislim.

Zato sem ga nekega dne povabil na sprehod v gozd. To priliko sem hotel uporabiti, da bi se z njim dodobra sporazumel.

Ko sva obstala na nekem skritem kraju, sem mu jel pripovedovati, kako silno se je izpremenil.

Pripovedoval sem mu o tistem srečnem času, ki smo ga preživeli v Moskvi, ko je bil še ugleden častnik in ko je živela še moja ljubljena mati — predočil sem mu njegov sedanji položaj in njegovo življenje.

Povedal sem mu kako ga Cirila polagoma uničuje, kako je oče ni znal dvigniti do svoje višine in kako ga je Cirila nadvladala in ga potegnila k sebi v nižino.

Moj oče je jel plakati, — ne, to ni bil jok pijanca, ki pretaka solze pri vsaki priliki — to je bilo ihtenje človeka, ki je uvidel in ki iskreno priznava, da se nahaja na robu prepada.

— Oh, sin, — mi je dejal oče s potrtim glasom, — moj dragi Aleksander, vsaka tvoja beseda je resnična. Nisem več tisti Potemkin, katerega je nekoč poznal svet in prav gotovo me je sram, da se še tako imenujem.

Res je, kar praviš, postal sem pijanec, nepotreben človek, če pa bodo prišli jutri upniki in mi vzeli še to zadnje, kar je še danes moja last, jim niti tega ne bom mogel preprečiti.

Ali misliš, da je jezero še moja last? Ni, sin, že davno ni več moja, kupil ga je neki sosed in sedaj pripada njemu.

Na hišo pa sem si izposodil že mnogo denarja, — čudim se, da mi je še niso vzeli. — Žrtve prihodnjih treh let sem tudi že zastavil.

— Oče, na ta način si v zadnjih petih letih zapravil svoje ogromno premoženje!

— Zapravil? — vzklikne starec trpko, — Jaz da sem ga zapravil? Sin, prisegam ti, da sem zase uporabil samo nekaj bornih kopejk!

— Kje pa je potem denar?

— Cirila ga je vzela!

— Vzela? — Tedaj je tatica?

To se pravi, hotel se mreči — dal sem ji denar. Bil sem slabič, Cirila mi je vedno trdila da jo moram preskrbeti za bodočnost, ker mi je ona žrtvovala svojo mladost in svojo lepoto.

Stiskal sem pesti, spregovoriti nisem mogel niti besedice.

— Da, sin moj, bridko se kesam, — je nadaljeval moj oče, ko sva prispela do klopi. Bog mi je priča, da se kesam, ker sem se poročil s to žensko.

Toda človek je slaboten in je nagnjen h grehu, ona pa je vedela, kako me bo po smrti tvoje matere ujela v svoje mreže.

Tedaj sem bil nesrečen, sin, nesreča pa je vedno vzrok, če človek hrepeni po ljubezni.

Tako je prišla črnolasa Cirila, bila je mlada in lepa — in postala je moja ljubica.

Ona pa ni hotela biti samo ljubica, hotela je postati moja žena.

Tega ji nisem hotel izpolniti, Cirila pa mi je pretila, da bo vsem ljudem pripovedovala o najinem razmerju in da bo trdila, da sem se ljubimkal z njo že takrat, ko je živela še tvoja mati, — to pa je bila laž, — laž Bog mi je priča.

In vidiš, Aleksander, nisem bil dovolj močan, da bi kljuboval sodbi ljudi.

— Nisi bil dovolj pogumen, oče, — in vendar si bil vedno hraber častnik, ki si je v bojih pridobil marikatero odlikovanje!

—Moj dobri sin, — odvrne moj oče in povesi glavo, — lažje se je boriti v metežu krogel kakor pa se upirati lepi ženi.

— Ali pa si prepričan, da je hudobna in da te ni vredna?

— Seveda — vzklikne oče, — Kdo je napravil iz mene pijanca? — Ona!

— Kdo me je spravil na rob prepada? — Cirila.

— Kdo me je pripravil do tega, da se prepiram s svojimi sosedi, da me vsi prezirajo? — Cirila in samo Cirila.

— In če jo sovražim? — Sovražim jo iz dna duše!

— Oče, — sem vzklknil, — če je temu zares tako, — zakaj se je ne osvobodiš? — S to žensko ne smeš živeti več pod eno in isto streho!

Starec je žalostno zmajal z glavo.

— Ne morem, ne morem! — je vzkliknil oče in me žalostno pogledal.

— Zakaj ne moreš? — sem ga vprašal.

— Bojim se je, — je zašepetal, se stresel in me prijel z obema rokama. — Ali slišiš, bojim se je. Če bi zvedela, da jo nameravam zapustiti, bi me zastrupila.

— Poleg tega pa, — je pristavil oče, — ne morem biti več brez nje, Cirila pozna moje navade, nihče bi mi ne mogel tako streči kakor ona.

— Ne, ne, sin moj, moj dragi Aleksander, jaz moram ostati pri njej.

— Nekaj pa mi obljubljaš, kajneda?

— Kaj oče, govori!

— Ko boš zvedel, da sem umrl, pridi na moj pogreb. Nikar ne dopusti, da bi me ta ženska sama pokopala. — Če pa ti bo mogoče, — oh, ta misel, je tako lepa — bi rad počival poleg groba tvoje matere na pokopališču v Moskvi.

— Pridi po moje truplo, Aleksander, in ga odpelji v Moskvo, ko pa me bodo položili v zemljo poleg tvoje matere, bodi prepričan, da mi je oprostila, kajti ona je bila dobra in plemenita.

—Bom, oče! — sem mu odgovoril ganjen. — Obljubljam ti, da bom storil, kar želiš.

In oče me je prijel za roko — sram me je to povedati — se skloni in mi pritisne poljub nanjo.

Objel sem ga.

Dolgo sva tako sedela in jokala.

Ko sva se vrnila s sprehoda, me je Cirila jezno pogledala. —

Najbrž je slutila, da se nisva navduševala ob njenih lepih lastnostih.

Prihodnjega jutra sem odpotoval.

Moj oče ni hotel, da bi se ločil od njega.

Ko sem že sedel na vozu, je nekolikokrat skočil k meni in me gledal, pri tem pa so mu tekle iz oči debele solze.

Slutil je, da me ne bo več videl. Slutil je, da bom kmalu imel priliko, da bom izpolnil svojo obljubo.

Stopil sem v kadetsko šolo in čez leto dni sem postal že častnik.

Ravno ko sem postal poročnik in sem se tega veselil, je prispela vest, da je moj dobri oče umrl.

Zaprosil sem dopust in odpotoval v Tavrisko.

Stopil sem k odru svojega očeta, Cirile pa sploh nisem pogledal, kaj šele, da bi jo pozdravil.

Oh, Bog, truplo mojega očeta, — to ni bil več moj oče, to je bil kup kosti brez mesa. Ganjen sem ga opazoval in mrmral tiho molitev, ko je nekdo poleg mene spregovoril:

— Bil je čisto do svoje smrti — star pijanec!

Obrnem se, pred menoj je stala Cirila.

Ogrnjena je bila s črno ruto, oblečena pa je bila v črno svilnato obleko. Bila je zares še vedno zelo lepa, to sem moral priznati tudi samemu sebi.

Tedaj je bila stara šele dvajsetpet let, bila je mlada žena in kakor so pozneje pripovedovali — zelo bogata mlada žena.

Toda, ko sem slišal njene besede,

SLOVENSKI LIST

List izdajata: "SLOVENSKI DOM" in KONSORCIJ

Solze princese Mai-Li

(Kitajska pravljica)

Stari cesar Roangvaj je sedel na vrtu svoje palače in je čakal. Bilo je nekaj najvažnejšega, kar je imel svojih vladarskih poslov, zakaj njegova najljubša žena je bila na porodniški postelji. Nad cesarjevo koničasto kučmo, ki je bil na njej velik demantov gumb se je bočil baldahin prekrasnega češnjevega cvetja. Na kljunačastih strešnih slemenih pa je jutranje sonce sijalo na srebrne kapljice majhnih zvončkov, da so se iskrili v mladi luči. Cesar Hoangvaj je pogledal navzgor k njim, zamišljeno si je pogladil črno brado, ki mu je segala do prsi, in je globoko zavzdihnil.

Tako tiho je bilo na vrtu, da se je kar prestrašil, ko se je vsul cvet tulipana. Potem je spet prisluhnil, ali ne bodo zazveneli zvončki, slovesno in polno, da bi mu oznanili rojstvo sinčka.

Takšna je bila navada že od davnih dni, in cesarju Hoangvaju so že dvakrat storili to svojo lepo dolžnost. Dva sinova je imel cesar. Prvi je bil že lep in krepak vojščak, ki je znal, kot nihče drugi v armadi, streljati z lokom. Drugi pa je bil silno darovit, znal je vse jezike cesarstva, in modrijani so občudovali njegovo duhovitost. Cesar je hrepenel po tretjem sinu, in z njim ga je pričakovalo ljudstvo zunaj pred palačo.

Tedaj so začeli srbreni zvončki nežno in sladko pozvanjati, kakor bi se hihitale deklice, in cesar je pod svojo rumeno kožo pobledel. Princesa se je rodila... "Ničvredna punčara?" je kriknil cesar srdito. "Pri zmaju, ali ne boste umolknili!" Toda zvončki so radostno pozvanjali dalje. Hoangvaj je odtrgal dragulj s svoje kučme in ga zagnal v najbližji zvon. "Bimbim, bimbim! Princesi Mai-Li živim!" je zvon nevljudno zavreščal nanj. Toda cesar je bil potrt in se je splazil v najoddaljenejši kot svojih razkošnih dvoran. Tudi ljudstvo je z njim vred žalovalo, in cesarica sam je bila do smrti žalostna. Po ljubila je nežno bitje, nasmehnila se je in umrla .

Na Kitajskem deklice nič, ne štejejo, ker se ne morejo bojevati, ampak samo trpijo, čeprav je trpljenje najhujši boj.

Kakor je napovedal zvon, se je deklica imenovala Mai-Li. Praz za prav ji pa nihče ni rekel tako, razen stare komornice, ki jo je vzgajala. Med mnogimi ljudmi v palači, je Mai-Li sama samcata bivala ondi. "Kako si lepa, Mai-Li!" je večkrat dejala starka. "Tvoje oči se svetijo ko črni biseri, tvoje roke so riževe skodelice same dobrote!" Vsa začudeno jo je poslušala Mai-Li, ker je ni razumela. Večkrat pa se je mlada princesa jokala, pa sama ni vedela, kakšno gorje jo mori.

Ko je Mai-Li postala prekrasno dekle, ki je imela zlate puščice v laseh, so ji naročili, da mora vsako jutro pripraviti čaj za cesarja. Sleherno jutro je odšla na vrt in je potrgala vrhnje lističe čajevega grma, čim je posijal nanj prvi sončni žarek. Ob določeni uri je Mai-Li nesla skodelico vroče, trpke pijače na pladnju iz najfinejšega porcelana pred vrata cesarjeve spalnice in ga je ondi položila na mizico. Čim je pozvonila z gongom, je morala Mai-Li že izginiti, zakaj cesarjevo oko ni smelo biti užaljeno po pogledu na ničvredno deklico, čeprav je bila to princesa, njegova hči.

Neko jutro je komornica razpihavala oglje pod rešetko, kjer je Mai-Li pripravljala čaj za cesarja. "Zakaj ne smem nikoli videti obraza svojega očeta, zakaj se ne smem nikdar dotakniti njegove častitljive roke?" Tedaj se je stara služabnica razjokala, rekoč: "Ne smeš, Mai-Li! Zakaj — ne vem." — "Pa je ni poti do njegovega srca?" — "Ni je!" je odvrnila starka. "Našla jo bom!" si je mislila Mai-Li. Vendar ji ni prišlo nič pametnega na mar. Zamišljena se je sklonila nad belo posodico, ki se bo smela dotakniti očetovih ust, in svetla solza ji je zdrknila v čaj... Mai-Li se je čudno nasmehnila... Odtlej je vsako jutro primešala čaju kapljico svojega hrepenenja.

Cesar je pokusil čaj in zdelo se mu je, da ni še nikoli pil tako dobrega.

*

Tedaj se je zgodilo, da je divji mongolski kan vdrl v cesarstvo in povsod požigal, ropal in moril. Hoangvaj, cesar, mu je poslal svojega najstarejšega sina, najhrabrejšega vojščaka tistih dni z vojsko nasproti. Sam pa je šel v tempelj in se je zahvalili bogovom, da so mu podarili takega sina.

Sonce je trikrat zašlo. Ko se je četrtič nagnilo k zemlji, so se odprla vrata ponosnega mesta, da so spustile skozi ostanke uničene armade. Toda lepega, krepkega princa ni bilo zraven, zakaj Mongolec ga je bil ujel in dodelil svojim sužnjem. Tedaj se je stari cesar zaprl v svojo sobano in se razjokal.

"Daj, da pojdem jaz nad sovražnika!" je dejal drugi sin, ki je bil tako učen, da so ga modrijani občudovali. "Moj duh bo obvladal divjo oblast in jo bo premagal!" In stari cesar mu je položil roko na glavo in mu rekel, naj gre. Toda princ se je zaman blestel s sijajem svoje zgovornosti, z izumetničenimi prispodobami svojega jezika. Mongolec ga je dal dodeliti svojim služabnikom in je divjal dalje s svojimi tolpami.

Cesar ni vedel več, ne kako bi, ne kaj bi. Poln tožbá je padel v templju na kolena in je pričakoval sovražnika.

Mai-Li ni od vsega tega prav ničesar zvedela. In ko je nekega dne pripravila dve skodelici čaja, ni slutila, da je bila ena za smrtnega sovražnika njenega očeta, ki je sedel pred njim na svilenih blazinah in sta se pogajala za življenje obeh bratov.

Hoangvaj je hvalil zlate dragotine svoje zakladnice. "Drugega nič" se je zarežala okrogla lobanja. "Kaj boljšega! Denarjai mam več ko preveč!" — "Kaj boljšega?" je pomislil Hoangvaj, "boljšega pa nimam!"

Molče sta srkala čaj. Nenadoma je Mongolec tako hudo pogledal cesarja s svojimi poševnimi očmi, da se je ta kar stresel.

"Daj mi deset tovorov tega čaja za tvoja dva sinova! Najboljši je, kar ga je kdaj prišlo na moj jezik!"

Tedaj se je Hoangvaj prisrčno razveselil in je dal po vsej državi pobrati vrhnje lističe čaja, dokler se ni deset visoko natovorjenih kamel prizibalo v taborišče pustinjskega vladarja.

Kmalu zatem so videli, kako je Mongolec jezdil s svojim spremstvom v cesarsko palačo. "Ti si slepar!" je nahrulil osuplega cesarja. "To ni tisti čaj, ki ga ti piješ!" — "Oprosti, prijatelj, prav isti je!" je vzdrhtel Hoangvaj in koj zaukazal, naj prineso skodelico čaja.

Mai-Li je je, kot navadno, postavila pred vrata in je udarila na gong. "Skrivnosti?" je zarjovel zlovoljni kan. Divje je planil k vratom in jih na stežaj odprl. Tedaj se je Mai-Li ponižno priklonila divjemu gostu. "Kdo si?" je osuplo vprašal in jo prijel za roko. "Mai-Li, ničvredna deklica, o gospod!" — "Pojdi z menoj, Mai-Li!"

Tedaj je princesa oklevaje prestopila prepovedani prag in je prvikrat zagledala cesarja, svojega očeta.

"Poslušaj, cesar Hoangvaj", je dejal mongolski knez s krotkim prizvokom v surovem glasu, "tole dekle bo šlo z menoj in bo odtlej pripravljalo čaj zame. Ničesar boljšega mi ne moreš dati ko njeno ljubkost, ki mi je segla v srce. Tvoja sinova se bosta še danes vrnila v tvoj objem. Zmeraj bom v prijateljstvu mislil nate." In je vzel Mai-Li s seboj in je pustil staremu cesarju njegovo krono.

Ko sta se sinova vrnila v palačo in iskala očeta, ga nista našla. Ležal je v najbolj skriti dvorani na ležišču in se je jokal, ker je izgubil najboljše kar je imel v cesarstvu, ničvredno deklico, malo princeso Mai-Li.

(Švedsko: Linström.)

Mladinski kotiček

Pozdrav

(Prekmurska)

Zdravo tebi, štajerski brat,
zdravo ino slava!
Neprijatel tebe naj
nigdar ne premaga.

Zdravo tüdi vam, Hrvati,
zdravo ino slava,
od žalosti naj ne vejne
venčana vam glava!

Zdravo naj bo vsem Slovencom,
zdravo ino slava!
Oster meč njih neprijatle
slavno naj premaga.

Moja žela

(Prekmurska)

Kak ftica na gnjezdo,
tak sili domo
srce mojo revno
v zemeljsko nebo.

Tá daleč mi sli,
gde Müra teče,
gde oča, gde mati,
gde rod moj živé.

Želé mi na pole,
gde rožce cveto,
zelé mi v on gozd,
gde ftički pojo.

Le silim v on kraj,
gde zvon naš zvoni,
gde pesem slovenska
tak milo doni.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 , lepo sliko v barvah.
Odprto tudi ob nedeljah.
Atelje **MARKO RADALJ**

Facundo Quiroga 1326
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

ko sem videl kako je žalila mojega očeta, nisem mogel več molčati.

Vsa jeza in preziranje, ki se je nakopičilo v meni v zadnjih letih, je bruhnilo na dan in padalo na njeno glavo, kakor težki udarci s kladivom.

— Ti, — sem zavpil jezno, — prokleta, ti si drzneš prekoračiti prag te sobe in se približati temu odru? Mar se ne bojiš, da te bo Bog pred tem truplom kaznoval?

Cirila je osupnila, pogledala me je tako prestrašeno, kakor da bi bila prepričana, da jo bom na mestu ubil.

— Na kolena! — sem zagrmel, — moli — prosi, da ti bo Gospod v nebesih oprostil, kar si storila mojemu mrtvemu očetu, meni in tisti, ki je bila tvoja dobrotnica, katere spomin pa si onečastila, ker si postala njena naslednica.

Zgrabil sem jo za roko in jo pritisnil k tlom, — ni se upirala, ko pa sem ji še enkrat zavpil: "Moli!" — je zares začela mrmrati neke molitve.

To je bila strašna scena.

Potemkin je umolknil, potegnil je iz žepa svilnato rutico in si obrisal s čela velike znojne kaplje.

Tudi doktor Betalesi je bil razburjen. Z roko si je zakril oči, med prsti pa je žalostno in sočutno gledal lepega mladeniča, ki je tako odkritosrčno pripovedoval o svoji zgrešeni mladosti.

— Sedaj pa priznaj, — sem zavpil nad Cirilo, — priznaj kje so tiste velikanske vsote, ki si jih ukradla mojemu očetu!

— Jaz nisem vzela ničesar, — je odgovorila Cirila, — to lahko tudi prisežem.

— Če bi prisegla, bi bila tvoja prisega kriva! Okradla si mojega očeta, pa tudi mene. Posestvo je zadolženo in pade lahko danes ali pa jutri upnikom v roke. — Kje je denar?

— Ničesar nimam! — je zaječala Cirila. — Ničesar nimam!

Studilo se mi je, da bi jo izpraševal.

Z roko sem ji pokazal na vrata.

Toda Cirila ni odšla.

Počasi je vstala in stopila k meni.

Pogledala me je tako, da sem vztrepetal, potem pa je položila svoje roke na moja ramena in mi zašepetala:

— Lagala sem. Imam dvesto tisoč rubljev, — ali hočeš deliti z menoj?

Od začudenja ji nisem mogel odgovoriti.

Njeno nepričakovano priznanje me je tako presenetilo, da nisem mogel spregovoriti niti besedice.

— Vse bo tvoje, — mi je šepetala Cirila in me gledala, kakor da bi me hotela z očmi požreti. V poročniški uniformi sem bil najbrž čisto prijeten mladenič. — Toda ljubiti me moraš, Aleksander, — ljubiti! — Jaz bom tvoja ljubica, — tvoja služkinja, če hočeš, — tvoja sužnja!

Še vedno sem stal kakor prikovan.

Sedaj so me nenadoma objele njene mehke roke, — začutil sem njene grudi na svojih prsih, — njeno srce je močno udarjalo, — vsa se je stisnila k meni, — tedaj pa...

Njene ustnice so se hotele dotakniti mojih, — videl sem oči, iz katerih je žarela divja strast — oh, Bog, to je bil najtežji trenutek mojega življenja!... Doktor Betalesi, zakaj trepečete?

— Čemu trepečem, — odvrne mladi francoski zdravnik, — trepečem za vas, knez Potemkin! — Ali ste podlegli izkušnjavi?

— Na to vprašanje vam lahko odgovorim: Nisem! — vzklikne Potemkin. — Bila je sicer zelo lepa, ugajala mi je, — izkušnjava je bila velika, — dve sto tisoč rubljev je bilo za siromašnega poročnika, ki v Petrogradu največkrat ni imel niti večerje, zelo veliko, toda...

— Toda? — zašepeče mladi zdravnik.

— Toda, — pogledal sem svojega mrtvega očeta in lotilo se me je preziranje in sovraštvo, preziral sem to zapeljivko. Sunil sem jo, da je padla, potem pa sem zavpil:

— Poberi se iz te sobe, prokleta blodnica, sicer te bom s silo spodil odtod! S svojo navzočnostjo žališ to sobo, ki jo je smrt posvetila! Ven, sicer se bom spozabil...

Cirila plane in krikne, kmalu pa se je zavedla in tako hitro odšla iz sobe, kakor da bi bežala pred zasledovalci.

Slišal sem, kako je zapirala vrata, da se je tresla vsa hiša, ko je zapuščala Cirila hišo mojega očeta.

Naslednjega dne sem hotel s truplom mojega očeta zapustiti Tavrisko.

Pred mojim odhodom pa so prišli upniki in izjavili, da ne pripada niti kamenček te hiše meni.

Edina moja dediščina, ki sem jo pripeljal v Moskvo, je bilo truplo mojega očeta.

Izpolnil sem obljubo, ki sem jo dal nesrečnemu očetu.

Pokopal sem ga poleg mrtve matere. Upam, da mu je moja umrla mati oprostila, — kakor mu tudi jaz oproščam iz vsega srca. — Amen!

Potemkin umolkne.

Svetiljka je dogorevala.

Skozi odprto okno je zapihal veter in svetiljka je ugasnila.

— Ali ste se kedaj srečali s Cirilo? — vpraša po dolgem molku doktor Betalesi.

— Da, — odvrne Potemkin, — srečal sem jo. Z vami govorim lahko odkrito, čeprav je stvar diskretna, — toda vi ste moški, doktor.

Doktorjev obraz je nenadoma oblila temna rdečica.

Sedel je polzaprtih oči, roke pa je prekrižal na prsih.

— Po smrti mojega očeta je Cirila odšla s posestva in se naselila v Petrogradu.

Tam je živela kot bogata gospa in mnogo potovala po vsej Evropi.

Pripovedujejo, da je nekaj časa živela z nekim Španjolcem, ki je počasi pognal ves njen denar.

Ne vem vseh podrobnosti, vem samo to, da se je popolnoma siromašna vrnila v Petrograd.

— Nekega dne se mšel iz našega kazina, — medtem so me prestavili v Petrograd, bil sem poročnik Preobraženskijeve garde, — pridružilo se mi je nekaj napol pijanih tovarišev — tudi jaz nisem bil bolj trezen, — in krenili smo v javno hišo.

Doktor Betalesi vstane in stopi k oknu.

— Rad bi opazoval luno, — reče zdravnik knezu Potemkinu, ki ga je začudeno pogledal, — prosim vas, da nadaljujete, — jaz vas poslušam.

Tam sem našel v salonu kakšnih dvanajst žen, vse pa so bile v zelo — zelo lahkih toaletah.

Ena izmed teh žen je stopila k meni in mi sedla na kolena.

Sunil sem jo od sebe, ker nisem hotel, da bi se me dotaknila, — takrat sem ljubil neko čisto, plemenito in dobro deklico, čeprav ji nisem o tem črhnil niti besedice.

V tem trenutku pa se mi je ženska zopet približala in preden sem mogel to preprečiti, me je objela in me potegnila k sebi.

— Mar me ne poznate več? — mi je zašepetala.

— Jaz sem se prestrašil, — bila je moja mačeha...

Bila je Cirila.

Vrgel sem ji nekaj zlatnikov in takoj odšel iz hiše, — drugič sem jo zopet srečal čez leto dni.

Dobil sem povelje, da odpeljem nekaj kaznjencev iz Petropavlovske trdnjave na neko postajo, odkoder so jih nameravali odpremiti v Sibirijo.

Med njimi se je nahajala tudi Cirila.

Bila je obsojena na petnajst let prisilnega dela, ker je umorila neko staro ženo, oderuhinjo.

Obsojena je bila radi roparskega umora.

Pogledala me je, rekla pa mi ni niti besedice.

Moj ubogi oče je bil maščevan.

Tako, sedaj je konec moje povesti. — reče Potemkin, — morda ni bila zanimiva, iz tega pa lahko vidite, da tudi moja mladost ni bila z rožicami posuta.

Tudi pozneje, ko sem postal že častnik, nisem živel ravno najbolj ugodno. Častnik brez denarja je vedno velik siromak.

Doktor Betalesi je stal še vedno pri oknu. Sedaj pa je obrnil svoj bledi obraz proti Potemkinu.

— Omenili ste neko deklico, — reče mladi francoski zdravnik s čudno razburjenim glasom, — kaj se je z njo zgodilo?

Potemkin vstane.

Bil je bled kakor smrt.

—Doktor, prosim vas, — reče Potemkin, — za danes naj bo dovolj. Pozno je že in vi sami ste mi rekli, da boste še nocoj pričeli s svojim delom.

— Vaši visokosti želim lahko noč, — reče mladi francoski zdravnik in se priklone.

Potemkin stopi k njemu in mu ponudi roko.

— Lahko noč, prijatelj, — reče Potemkin, — oprostite mi, ker vam na vaše vprašanje nisem odgovoril.

(Nadaljevanje prihodnjič)